

BELGISCHE SENAAAT**SENAT DE BELGIQUE**

ZITTING 1976-1977

SESSION DE 1976-1977

27 OKTOBER 1976

27 OCTOBRE 1976

Ontwerp van wet houdende de begroting van
Pensioenen voor het begrotingsjaar 1977

Projet de loi contenant le budget des Pensions
de l'année budgétaire 1977

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de
begroting van Pensioenen voor het begro-
tingsjaar 1976

Projet de loi ajustant le budget des Pensions
de l'année budgétaire 1976

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
FINANCIEN UITGEBRACHT
DOOR DE **HEER DE CLERCQ**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES
PAR **M. DE CLERCQ**

INHOUD**SOMMAIRE**

	Bladz.
I. Inleiding	4
II. Opvolging van de gestelde problemen.	5
A. Problemen gesteld als inleiding van het verslag over het begrotingsjaar 1975.	
1. Aanrekening van sommige diensttijden die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de pensioenen .	6

	Page
I. Introduction	4
II. Suite réservée aux problèmes posés.	5
A. Problèmes posés dans l'introduction du rapport relatif à l'année budgétaire 1975.	
1. Prise en compte de certaines périodes de services pour le calcul des pensions	6

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Vlerick, voorzitter; Aerts, Akkermans, André, de Bruyne, Dulac, Fallon, Février, Guillaume, Hendrickx, Hougardy, Keuleers, Lagae, Lagneau, Paque, Sweert, Thomas, Van der Elst, van Waterschoot, Waltniel, Wiard en De Clercq, verslaggever.

R. A 10574

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

5-III (1976-1977) : N° 1 : + bijlage : Ontwerp van wet.

R. A 10575

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

6-III (1976-1977) : N° 1 : Ontwerp van wet.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Vlerick, président; Aerts, Akkermans, André, de Bruyne, Dulac, Fallon, Février, Guillaume, Hendrickx, Hougardy, Keuleers, Lagae, Lagneau, Paque, Sweert, Thomas, Van der Elst, van Waterschoot, Waltniel, Wiard et De Clercq, rapporteur.

R. A 10574

Voir :

Document du Sénat :

5-III (1976-1977) : N° 1 : + annexe : Projet de loi.

R. A 10575

Voir :

Document du Sénat :

6-III (1976-1977) : N° 1 : Projet de loi.

	Bladz.		Page
	—		—
2. Gelijkstelling van de parastatalen wat betreft het pensioenstelsel van de personeelsleden	6	2. Assimilation des parastataux en ce qui concerne le régime de pension des membres du personnel.	6
3. Gewaarborgd inkomen voor bejaarden	6	3. Montant minimum garanti en faveur des personnes âgées.	6
4. Regularisatie van niet-pensioengerechtigden	6	4. Régularisation au profit des non-bénéficiaires de pension.	6
5. Pensioenstelsel van het personeel der intercommunale verenigingen	6	5. Régime de pension du personnel des intercommunales	6
6. Pensioenstelsel van het personeel van agglomeraties en federaties van gemeenten	7	6. Régime de pension du personnel des agglomérations et des fédérations de communes	7
7. Rijkswerkliedenkas	7	7. Caisse des ouvriers de l'Etat	7
8. Pensioenstelsel van sommige leerkrachten	7	8. Régime de pension de certains membres du personnel enseignant	7
9 en 10. Werkgroep Regering. — Contactcomité van de vaderlandslievende verenigingen	7	9 et 10. Groupe de travail: Gouvernement — Comité de contact des associations patriotiques	7
11. Pensioenstelsel van het personeel van de parastatalen	9	11. Régime de pension du personnel des parastataux	9
12. Evolutie van de pensioenuitgaven	10	12. Evolution du budget des Pensions à partir de 1963	11
13. Kredieten	12	13. Crédits	12
14. Commissie belast met de studie van de verschillende pensioenstelsels	12	14. Commission chargée de l'étude des différents régimes de pensions	12
15. Aantal pensioenen en bedragen in de verschillende stelsels uitgekeerd	12	15. Nombre de pensions et montants versés dans les différents régimes de pensions	12
16. Toelage aan de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen	14	16. Allocation au profit de l'Office national de pensions pour travailleurs salariés	14
17. Toelage aan het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen	15	17. Allocation au profit de l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants	15
B. Problemen gesteld bij de algemene bespreking van de begroting 1975.		B. Problèmes posés dans la discussion générale du budget des Pensions pour l'année budgétaire 1975.	
1. Vervroegd pensioen : vrouwen en statuut van nationale erkentelijkheid.	16	1. Pension anticipée : femmes et statut de reconnaissance nationale	16
7. Gewaarborgd inkomen	16	7. Revenu garanti	16
8. Verhogingscoëfficiënt oorlogspensioenen	17	8. Pensions de guerre — Coefficient de majoration	17
14. Statuut van de gemobiliseerden en het statuut van de ontsnapt	17	14. Statut des mobilisés et Statut des évadés	17
15. Bijzondere leermeesters	17	15. Maîtres spéciaux	17
17. Onderscheid tussen de pensioenen voor een hoofdfunctie en de pensioenen voor een bijfunctie	17	17. Distinction entre les pensions du chef d'une fonction principale et celles du chef d'une fonction accessoire.	17
III. De begroting van Pensioenen voor 1977 en het feuilleton 1976.		III. Le budget des Pensions pour 1977 et le feuilleton pour 1976.	
A. Uiteenzetning van de Staatssecretaris voor Begroting.		A. Exposé du Secrétaire d'Etat au Budget.	
1. Begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1977	17	1. Budget des Pensions pour l'année budgétaire 1977	17
2. Aanpassing van de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1976	21	2. Feuilleton d'ajustement du budget des Pensions pour l'année 1976	21
B. Bespreking.		B. Discussion.	
1. Wet van 17 juli 1975 — vrouwelijke personeelsleden — vervroegd pensioen	24	1. Loi du 17 juillet 1975 — agents féminins — pension anticipée	24
2. Wet van 2 augustus 1971 — indexatie	25	2. Loi du 2 août 1971 — indexation	25
3. Wet van 28 april 1958 — personeel van zekere organismen van openbaar nut	26	3. Loi du 28 avril 1958 — personnel de certains organismes d'intérêt public	26
4. Gewaarborgd inkomen voor bejaarden	28	4. Revenu garanti des personnes âgées	28
5. Pensioenen gesubventioneerd onderwijs	28	5. Pensions enseignement subventionné	28
6. Sectie IV — indeling krediet	29	6. Section IV — ventilation des crédits	29
7. Wet van 6 april 1976 — inhaalmaatregel.	29	7. Loi du 6 avril 1976 — rattrapage	29
8. Hulp gelden	30	8. Secours	30
9. Wet van 5 augustus 1968 — krediet	30	9. Loi du 5 août 1968 — crédit	30
10. Koloniale verzekeringskas.	31	10. Caisse coloniale d'assurance	31
11. Financiering van de oorlogspensioenen	32	11. Financement des pensions de guerre	32
12. Oorlogspensioenen	32	12. Pensions de guerre	32
13. Rijksdienst voor werknemerspensioenen — Statuut van nationale erkentelijkheid	33	13. Office national des pensions pour travailleurs salariés — Statut de reconnaissance nationale.	33

	Bladz.		Pages
	—		—
14. Wet van 20 juni 1975 — kredieten	33	14. Loi du 20 juin 1975 — crédits	33
15. Overlevingspensioenen	33	15. Pensions de retraite	33
16. Fonds ter aanmoediging tot de militaire dienst	34	16. Fonds pour l'encouragement au service militaire	34
17. Rustpensioenen — maandbedrag	34	17. Pensions de retraite — montant mensuel	34
18. Ontwerpen gestemd in 1976	35	18. Projets votés en 1976	35
19. Overzicht van de verwezenlijkingen in de sector van de oorlogspensioenen.	36	19. Aperçu des réalisations dans le secteur des pensions de guerre.	36
20. Commissie belast met de studie van de onderscheidene pensioenregelingen	37	20. Commission chargée d'examiner les différents régimes de pension.	37
21. Pensioenregimes — reserves	37	21. Régimes de pension — réserves	37
22. Leeftijdsgrens	37	22. Limite d'âge	37
23. Aantal pensioenregimes	38	23. Nombre des régimes de pension	38
24. Commissie tot harmonisatie van de pensioenregimes — eindrapport	38	24. Commission d'harmonisation des différents régimes de pension	38
25. Verjaringstermijn	38	25. Délai de prescription	38
26. Inhaalmaatregelen — uitvoering	38	26. Mesures de rattrapage — exécution	38
27. Commissie voor de overlevingsvergoedingen	39	27. Commission des allocations de survie	39
28. Permanente Commissie — protocol vaderlandslievende verenigingen — besluiten	39	28. Commission permanente — protocole associations patriotiques — conclusions	39
29. Tabellen IV en VIII — toelichting.	39	29. Tableaux IV et VIII — commentaires	39
30. Oorlogsslachtoffers — financiële weerslag van de maatregelen getroffen in 1976	40	30. Victimes de la guerre — incidence financière en 1977 des mesures prises en 1976	40
IV. Stemmingen.		IV. Votes.	
Bijlage : Statistiek over de verhouding : actieve bevolking — niet-actieve bevolking	42	Annexe : Données statistiques concernant le rapport population active — population non active	43

I. INLEIDING

Om een inzicht te bekomen in het beleid inzake pensioenen dient, naast de voorliggende begroting voor het jaar 1977, ook verwezen naar de beleidskeuze van het plan 1976-1980, de Rijksmiddelenbegroting 1977 en eventueel de programmawet.

Anderzijds dient genoteerd dat één van de uitgesproken kenmerken van de Belgische demografie het zeer belangrijke deel van de bevolking in de derde leeftijd is. De mannelijke bevolking van meer dan 65 jaar en de vrouwelijke van meer dan 60 jaar omvat immers 16,6 pct. van de totale bevolking in 1975.

Op 31 december 1975 zag de loop van de bevolking van het Rijk er als volgt uit :

— indeling naar geslacht :

mannelijk :	4 805 234
vrouwelijk :	5 007 918
Totaal :	9 813 152

— indeling naar taalgebied :

Nederlands :	5 548 967
Frans :	3 213 398
Brussel-Hoofdstad :	1 050 787
Totaal :	9 813 152

In 1980 zal 15,9 pct. van de totale Belgische bevolking tot de derde leeftijd behoren. Gedurende de periode 1976/1980 tekent zich een zekere vertraging af in de groei van de bejaarde bevolking, omdat de leeftijdsgroep die gedurende deze periode ouder wordt dan 65 jaar samengesteld is uit de generatie die geboren is gedurende de eerste jaren van de oorlog 1914/1918. De vergrijzing van de bevolking neemt toe en daarmee ook het probleem van het verzekeren van het inkomen aan de derde leeftijd en de noodzakelijk geworden herverdeling van de kredieten. In bijlage wordt een statistisch overzicht gegeven betreffende de verhouding actieve - niet-actieve bevolking.

Gegevens van het beleid :

1. Begroting 1977 Pensioenen :

— Evolutie van de oorspronkelijke en aangepaste begroting 1975 tot 1977 - lopende verrichtingen (in miljarden frank)

Oorspronkelijke 1975	73,9
Aangepaste 1975	74,8
Oorspronkelijke 1976	86,1
Aangepaste 1976	87,5
Oorspronkelijke 1977	97,4
Verschil 1976/1975 in pct.	
oorspronkelijke	+ 13,1
Verschil 1977/1976 in pct.	
oorspronkelijke	+ 11,3

I. INTRODUCTION

Pour se faire une idée de la politique en matière de pensions, il convient de se référer non seulement au présent budget pour l'année 1977, mais aussi aux options du plan 1976-1980, au budget des Voies et Moyens pour 1977 et, éventuellement, à la loi-programme.

Par ailleurs, il y a lieu de noter que l'une des caractéristiques les plus prononcées de la démographie belge est le taux très élevé de personnes du troisième âge. La population masculine de plus de 65 ans et la population féminine de plus de 60 ans atteignent en effet 16,6 p.c. de la population totale en 1975.

Au 31 décembre 1975, l'évolution de la population du Royaume se présentait comme suit :

— répartition d'après le sexe :

masculine :	4 805 234
féminine :	5 007 918
Total :	9 813 152

— répartition d'après la région linguistique :

néerlandaise :	5 548 967
française :	3 213 398
Bruxelles-Capitale :	1 050 787
Total :	9 813 152

En 1980, 15,9 p.c. de la population belge totale feront partie du troisième âge. Pendant la période de 1976 à 1980, un certain ralentissement de la croissance de la population âgée se dessinera, du fait que le groupe d'âge qui atteindra 65 ans au cours de cette période est composé de la génération née dans les premières années de la guerre 1914-1918. Le vieillissement de la population s'accroît, ce qui a pour effet de rendre plus aigu le problème du revenu à assurer aux personnes du troisième âge et de la redistribution, devenue nécessaire, des crédits. Des données statistiques concernant le rapport population active - population non active sont reproduites en annexe.

Données de la politique :

1. Budget des Pensions pour 1977 :

— Evolution des budgets initiaux et ajustés de 1975 à 1977 - opérations courantes (en milliards de francs)

Initial 1975	73,9
Ajusté 1975	74,8
Initial 1976	86,1
Ajusté 1976	87,5
Initial 1977	97,4
Différence 1976/1975 en p.c.	
initial	+ 13,1
Différence 1977/1976 en p.c.	
initial	+ 11,3

— Evolutie van het aandeel van de oorspronkelijke en aangepaste begroting in verhouding tot het totaal van de lopende uitgaven :

a) in pct. van de oorspronkelijke begroting	
1975	12,1
1976	12,0
1977	11,7
b) in pct. van de aangepaste begroting	
1975	11,6
1976	11,7

2. Plan 1976-1980 :

Gedurende de planperiode 1976-1980 zal de klemtoon gelegd worden enerzijds op een verdere versoepeling van de pensioenregimes en anderzijds op de zorg voor de gezondheid en de huisvesting voor de bejaarden.

Het plan 1976-1980 zal aangaande het pensioenstelsel gekenmerkt zijn door volgende twee elementen :

- Een aanzienlijke groei van het gemiddeld pensioenbedrag;
- Een meer soepel en selectief systeem voor de overgang van het actieve leven naar de pensionering.

3. Begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor het begrotingsjaar 1977 [dokument Kamer 4-I (1976-1977)].

In de algemene toelichting dient verwezen te worden naar :

- « Hoofdstuk VI - Sociaal Beleid, Pensioenen », waar op bladzijde 73 gehandeld wordt over : werknemerspensioenen, zelfstandigenpensioenen, gewaarborgd inkomen voor bejaarden, brugpensioenen;
- « Bijlage : Pensioenen », waar op bladzijde 178 en volgende gehandeld wordt over de burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen, de oorlogspensioenen, de sociale pensioenen, met opgave van de budgettaire last en het gemiddeld aantal pensioenen in de loop van het jaar 1977.

Hierbij dient wel genoteerd dat niet al de voor pensioenuitkeringen aangewende kredieten zijn opgenomen zoals bijvoorbeeld : pensioenen van het gemeentepersoneel, van de N.M.B.S., de R.T.T., enz.

4. Programmawet (eventueel).

II. OPVOLGING VAN DE GESTELDE PROBLEMEN

Bij de behandeling van de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1973 werden in de bespreking een negentien problemen gesteld (zie Gedr. St. Senaat, d.d. 21 maart 1973 - nr. 154 - zitting 1972-1973). Bij de opstelling van het verslag over de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1975 heeft uw verslaggever het initiatief genomen te onderzoeken welke oplossingen door de Regering inmiddels werden genomen voor de in 1973 gestelde problemen [zie Gedr. St. Senaat, d.d. 27 november 1974 - nr. 5 - III (1974-1975 - nr. 2)]. Ook voor de begroting 1977 wordt dezelfde gestroomlijnde methode gevolgd, zodoende

— Evolution du pourcentage des budgets initiaux et ajustés par rapport au budget total des dépenses courantes :

a) en p.c. du budget initial	
1975	12,1
1976	12,0
1977	11,7
b) en p.c. du budget ajusté	
1975	11,6
1976	11,7

2. Plan 1976-1980 :

Au cours de la période couverte par le plan 1976-1980, l'accent sera mis, d'une part, sur un assouplissement plus poussé des régimes de pension et, d'autre part, sur les soins de santé et le logement à assurer aux personnes âgées.

Le plan 1976-1980 se caractérise, en ce qui concerne le système des pensions, par les deux éléments suivants :

- Une croissance sensible du taux moyen de la pension;
- Un système plus souple et plus sélectif de passage de la vie active à la retraite.

3. Budget des Recettes et des Dépenses pour l'année budgétaire 1977 [Doc. Chambre 4-I (1976-1977)].

Dans l'exposé général, il y a lieu de se référer aux passages suivants :

- « Chapitre VI - Politique sociale, Pensions », qui, à la page 73, traite des pensions des travailleurs salariés et des indépendants, du revenu garanti aux personnes âgées et de la prépension;
- « Annexe : Pensions », qui, aux pages 178 et suivantes, traite des pensions civiles, ecclésiastiques et militaires, des pensions de guerre, des pensions sociales, avec mention de la charge budgétaire et du nombre moyen des pensions au cours de l'année 1977.

Il convient toutefois de noter que les crédits affectés aux indemnités de pension ne sont pas tous repris, par exemple : les pensions du personnel communal, de la S.N.C.B., de la R.T.T., etc.

4. Loi-programme (éventuellement).

II. SUITE RESERVEE AUX PROBLEMES POSES

Lors de la discussion du budget des Pensions pour l'année budgétaire 1973, dix-neuf problèmes avaient été posés (voir Doc. Sénat du 21 mars 1973, n° 154, session de 1972-1973) et, dans la rédaction du rapport relatif au budget des Pensions pour l'année budgétaire 1975, votre rapporteur avait pris l'initiative de rechercher les solutions adoptées entre-temps par le Gouvernement quant aux problèmes abordés en 1973 [voir Doc. Sénat du 27 novembre 1974 - n° 5 - III (1974-1975) n° 2]. Nous suivrons, ici encore, le même canevas pour le budget de 1977, de manière à permettre d'examiner, et ce par objet, la suite réservée par le Gou-

dat kan nagegaan worden, en dit per onderwerp, welk gevolg de Regering heeft voorbehouden aan de door de Commissie gestelde vraagstukken.

U gelieve onderstaand deze stand van zaken te vinden.

A. Problemen gesteld als inleiding van het verslag over het begrotingsjaar 1975

1. Aanrekening van sommige diensttijden voor de berekening van de pensioenen.

Het op 27 november 1974 gegeven antwoord dient te worden aangevuld met de wet van 30 mei 1975 tot wijziging van de wet van 10 januari 1974 tot regeling van de inaanmerkingneming van bepaalde diensten en van met dienstactiviteit gelijkgestelde perioden voor het toekennen en berekenen van pensioenen ten laste van de Staatskas (*Belgisch Staatsblad* van 15 juli 1975), door invoeging van een artikel 13bis.

Deze bepaling voorziet in de in aanmerkingneming voor het toekennen en het berekenen van de pensioenen ten laste van de Openbare Schatkist, van de bij zekere afgeschafte organismen van openbaar nut waarvan de Koning de lijst opstelt, geleverde diensten. Een eerste lijst heeft het voorwerp uitgemaakt van het koninklijk besluit van 5 mei 1976, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 26 augustus daaropvolgend.

2. Gelijksstelling van de parastatalen wat betreft het pensioenstelsel van de personeelsleden.

Verder in dit verslag wordt een antwoord verstrekt op een gelijkaardige vraag gesteld tijdens de algemene bespreking.

3. Gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

In het verantwoordingsprogramma worden bij artikel 42.02 de gevraagde gegevens verstrekt.

4. Regularisatie van niet-pensioengerechtigden.

Tot nog toe werden 41 453 dossiers volledig afgehandeld.

De voor die gevallen gestorte bijdragen bedragen :

1972	2 451
1973	52 303 410
1974	168 295 786
1975	199 999 188
1976	145 069 844

tot 31 augustus 1976.

5. Pensioenstelsel van het personeel der intercommunale verenigingen.

De vroeger versterkte inlichtingen (1973) blijven geldig.

vernement aux problèmes soulevés par la Commission.

L'on voudra bien trouver ci-dessous l'état de ces problèmes.

A. Problèmes traités dans l'introduction du rapport de l'année budgétaire 1975

1. Prise en compte de certaines périodes de services pour le calcul des pensions.

A la réponse donnée le 27 novembre 1974, il convient d'ajouter la loi du 30 mai 1975 qui modifie la loi du 10 janvier 1974 réglant l'admissibilité de certains services et de périodes assimilées à l'activité de service pour l'octroi et le calcul des pensions à charge du Trésor public (*Moniteur belge* du 15 juillet) en y insérant un article 13bis.

Cette disposition prévoit la prise en compte pour l'octroi et le calcul des pensions à charge du Trésor public des services rendus antérieurement dans certains organismes d'intérêt public supprimés dont le Roi établit la liste. Une première liste a fait l'objet de l'arrêté royal du 5 mai 1976 publié au *Moniteur belge* du 26 août suivant.

2. Assimilation des parastataux en ce qui concerne le régime de pension des membres du personnel.

Le présent rapport contient une réponse donnée à une question similaire posée à l'occasion de la discussion générale.

3. Montant minimum garanti en faveur des personnes âgées.

Le programme justificatif fournit les éléments demandés à l'article 42.02.

4. Régularisation au profit des non-bénéficiaires de pension.

A ce jour, 41 453 dossiers ont été complètement traités.

Les cotisations versées pour ces cas s'élèvent aux montants suivants :

1972	2 451
1973	52 303 410
1974	168 295 786
1975	199 999 188
1976	145 069 844

jusqu'au 31 août 1976.

5. Régime de pension du personnel des intercommunales.

Les renseignements fournis antérieurement (1973) restent valables.

6. *Pensioenstelsel van het personeel van agglomeraties en federaties van gemeenten.*

De vroeger verstrekte inlichtingen (1973) blijven geldig.

7. *Rijkswerkliedenkas.*

Deze vraag is zonder voorwerp geworden aangezien de Rijkswerkliedenkas met ingang van 1 juli 1975 werd ontbonden (wet van 20 december 1974 betreffende de budgettaire voorstellen 1974-1975).

8. *Pensioenstelsel van sommige leerkrachten.*

De antwoorden verstrekt in 1973 en 1974 blijven geldig, daar de wetgeving tot regeling van het pensioenregime van de bedoelde leerkrachten niet werd gewijzigd noch aangevuld.

9 en 10. *Werkgroep Regering. — Contactcomité van de vaderlandslievende verenigingen.*

Tussen de Regering en de meest representatieve vaderlandslievende verenigingen werd een protocol van akkoord afgesloten tot regeling van de nog hangende problemen van de oorlogsslachtoffers.

Een permanente commissie werd belast met de uitvoering van dit protocol.

De eerste reeks van maatregelen getroffen in het raam van dit protocol voor de jaren 1975, 1976 en 1977 hebben het voorwerp uitgemaakt van de wetten van 9 en 15 juli 1976.

Hieronder een opsomming van de verleende voordelen.

Maatregelen getroffen betreffende de oorlogsslachtoffers en hun rechthebbenden :

I. Ten gunste van de slachtoffers van de militaire of daarmee gelijkgestelde plicht :

A. Wat betreft de oorlogspensioenen.

1. Herwaardering van de invaliditeitspensioenen met 2,5 pct. vanaf 1 juli 1975 gebracht op 3,5 pct. vanaf 1 januari 1976.

2. Uitbreiding van de aanvaardingsvoorwaarden van het vermoeden van toerekenbaarheid aan de gevangenschap voor de kwalen opgedaan door de politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945 :

a) Afschaffing van de leeftijdsvoorwaarde in verband met de indiening van de aanvraag om pensioen of tot herziening die aanleiding kan geven tot vermeld vermoeden van toerekenbaarheid;

b) Uitbreiding van de forfaitaire invaliditeit van 20 pct. en van het vermoeden van toerekenbaarheid aan de gevangenschap voor de politieke gevangenen die in het kamp van Breendonk of in deportatie een gevangenschap van minstens zes maanden hebben ondergaan in de gevallen waarin zij de genoemde voordelen nog niet genieten.

6. *Régime de pension du personnel des agglomérations et des fédérations de communes.*

Les renseignements fournis antérieurement (1973) restent valables.

7. *Caisse des ouvriers de l'Etat.*

Cette question est devenue sans objet, la Caisse des ouvriers de l'Etat ayant été dissoute avec effet au 1er juillet 1975 (loi du 20 décembre 1974 relative aux propositions budgétaires 1974-1975).

8. *Régime de pension de certains membres du personnel enseignant.*

Les réponses données en 1973 et 1974 restent valables, la législation réglant le régime de pension du personnel enseignant concerné n'ayant été ni modifiée ni complétée.

9 et 10. *Groupe de travail Gouvernement — Comité de contact des associations patriotiques.*

Un protocole d'accord a été conclu entre le Gouvernement et les associations patriotiques les plus représentatives en vue de régler les problèmes des victimes de guerre encore en instance.

Une commission permanente a été chargée de l'exécution de ce protocole.

Une première série de mesures prises dans le cadre de ce protocole pour les années 1975, 1976 et 1977 a fait l'objet des lois des 9 et 15 juillet 1976.

Voici un relevé des avantages accordés :

Mesures prévues en ce qui concerne les victimes de la guerre et leurs ayants cause :

I. En faveur des victimes du devoir militaire ou d'un devoir assimilé :

A. En ce qui concerne les pensions de guerre.

1. Revalorisation des pensions d'invalidité de 2,5 p.c. à partir du 1er juillet 1975 portés à 3,5 p.c. à partir du 1er janvier 1976.

2. Elargissement des conditions de reconnaissance de la présomption d'imputabilité à la captivité des affections contractées par les prisonniers politiques de la guerre 1940-1945 :

a) Suppression de la condition d'âge concernant l'introduction de la demande de pension ou de révision de pension pouvant donner lieu à ladite présomption d'imputabilité;

b) Extension de l'invalidité forfaitaire de 20 p.c. et de la présomption d'imputabilité à la captivité aux prisonniers politiques qui ont subi au camp de Breendonk ou en déportation une captivité d'au moins six mois, dans les cas où ils ne bénéficient pas actuellement desdits avantages.

3. Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. voor de « Vuurkruisers » die geen invaliditeitspensioen genieten.

4. Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. voor de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918, die een gevangenschap van minstens één jaar ondergaan hebben.

5. Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. voor de politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945, die een gevangenschap van minstens één jaar ondergaan hebben, indien zij niet aan de voorwaarden voldoen voor de forfaitaire invaliditeit van 20 pct.

6. Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. voor de krijgsgevangenen 1940-1945 die een gevangenschap van minstens één jaar ondergaan hebben en die 68 jaar zijn of ouder.

7. Verlaging tot 45 jaar van de leeftijd voor de toekenning van een pensioen aan de weduwen in de gevallen waarin deze leeftijd thans op 60 jaar vastgesteld is.

8. Toekenning voor de hertrouwde weduwe die opnieuw weduwe wordt, van het minimumpensioen toegekend aan de weduwe die na het schadelijk feit is gehuwd.

B. Wat betreft de oorlogsrenten.

1. Uitbreiding van de toekenning van de oorlogsrente voor de politieke gevangenen 1940-1945 houders van het statuut van de politieke gevangenen die een gevangenschap van minder dan zes maanden ondergaan hebben.

2. Toekenning van de strijdersrente, onder zekere voorwaarden, aan de Belgen die bij de geallieerde strijdkrachten hebben gediend, aan sommige Belgische burgers die verbonden waren aan de Belgische strijdkrachten in Groot-Brittannië alsook aan de militairen die na 26 juni 1940 in Frankrijk met opdracht werden behouden.

3. Verhoging met 50 pct. van het bedrag van de oorlogsrente toegekend aan de houders van het statuut van de politieke gevangenen van 1940-1945.

4. Verlaging van 55 jaar tot 45 jaar inzake leeftijd voor de toekenning van de weduwenrente.

5. Verhoging met 100 pct. van het bedrag van de rente toegekend aan de weduwen van de houders van het statuut van de politieke gevangenen van 1940-1945.

6. Uitbreiding van het voordeel van de maximumrente voor de weduwen van politieke gevangenen en van krijgsgevangenen van de oorlog 1940-1945, overleden vóór de leeftijd van 55 jaar, tengevolge van verwondingen of ziekten opgelopen tijdens de uitoefening van de militaire of staatsburgerlijke plicht in de gevallen waarin de vermelde gevangenen de voorwaarden zouden vervuld hebben om de rente in die hoedanigheid te bekomen.

II. Ten gunste van de burgerlijke slachtoffers.

1. Inhaling van 2 pct. van de pensioenen der burgerlijke slachtoffers in verhouding tot de bedragen overeenstemmend met de vergoedingspensioenen.

3. Octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux « Croix du feu » non bénéficiaires d'une pension d'invalidité.

4. Octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux prisonniers politiques de la guerre 1914-1918, qui ont subi une captivité d'un an au moins.

5. Octroi aux prisonniers politiques de la guerre 1940-1945 qui ont subi une captivité d'un an au moins d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c., s'ils ne sont pas dans les conditions pour bénéficier de l'invalidité forfaitaire de 20 p.c.

6. Octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux prisonniers de guerre 1940-1945 qui ont subi une captivité d'au moins un an et qui ont 68 ans et plus.

7. Abaissement à 45 ans de l'âge d'octroi de la pension aux veuves, dans les cas où cet âge est actuellement fixé à 60 ans.

8. Octroi à la veuve remariée et redevenue veuve, de la pension minimum accordée à la veuve dont le mariage a été contracté après le fait dommageable.

B. En ce qui concerne les rentes de guerre.

1. Extension de l'octroi de la rente de guerre aux prisonniers politiques 1940-1945 bénéficiaires du statut des prisonniers politiques, qui ont subi une captivité de moins de six mois.

2. Octroi, dans certaines conditions, de la rente de combattant aux Belges ayant servi dans les forces alliées, à certains civils belges attachés aux forces belges en Grande-Bretagne ainsi qu'aux militaires maintenus en mission en France après le 26 juin 1940.

3. Majoration de 50 p.c. du montant de la rente de guerre attribuée aux bénéficiaires du statut des prisonniers politiques de 1940-1945.

4. Abaissement de 55 ans à 45 ans de l'âge d'octroi de la rente aux veuves.

5. Majoration de 100 p.c. du montant de la rente accordée aux veuves des bénéficiaires du statut des prisonniers politiques de 1940-1945.

6. Extension du bénéfice de la rente du taux maximum aux veuves des prisonniers politiques et des prisonniers de guerre de la guerre 1940-1945, décédés avant l'âge de 55 ans à la suite de blessures ou de maladies encourues dans l'exercice du devoir militaire ou civique, dans les cas où lesdits prisonniers se seraient trouvés dans les conditions pour obtenir la rente en cette qualité.

II. En faveur des victimes civiles.

1. Rattrapage de 2 p.c. des pensions des victimes civiles par rapport aux montants correspondants des pensions de réparation.

2. Verlaging tot 45 jaar van de leeftijd voor de toekenning van een pensioen aan de weduwen in de gevallen waarin deze leeftijd thans op 60 jaar vastgesteld is.

3. Toekenning aan de hertrouwde weduwe die opnieuw weduwe wordt, van het minimumpensioen toegekend aan de weduwe die na het schadelijk feit is gehuwd.

4. Toekenning aan de gedeporteerden van de oorlog 1914-1918 van een vergoeding gelijkwaardig aan twee bijkomende jaren terugwerking van hun rente.

5. Verlaging van 55 jaar tot 45 jaar inzake leeftijd voor de toekenning van de weduwenrente.

6. Vervroegd rustpensioen (privé-sector) zonder vermindering voor de burgerlijke invaliden van de oorlog die geen houder zijn van een statuut van nationale erkentelijkheid.

III. Andere voordelen.

1. Uitbreiding van de mogelijkheid tot vervroegd pensioen (zonder aftrek) tot de houders van een statuut van nationale erkentelijkheid, niet invaliden (privé-sector).

2. Weddeverhoging in de publieke sector voor de wegvoerden, de werkweigeraars en de weerstanders.

3. Verruiming van de toekenningsvoorwaarden van de als pensioen geldende tegemoetkoming voor sommige gewezen militairen (wijziging van art. 20 van de wet van 7 juli 1964).

11. *Pensioenstelsel van het personeel van de parastatalen.*

Het antwoord verstrekt in 1974 blijft geldig.

In dit verband zij eveneens verwezen naar het antwoord dat verder in dit verslag op een vraag over hetzelfde onderwerp wordt verstrekt.

2. Abaissement à 45 ans de l'âge d'octroi de la pension aux veuves, dans les cas où cet âge est actuellement fixé à 60 ans.

3. Octroi à la veuve remariée et redevenue veuve, de la pension minimum accordée à la veuve dont le mariage a été contracté après le fait dommageable.

4. Octroi d'une indemnité équivalente à deux années supplémentaires de rétroactivité de leur rente aux déportés de la guerre 1914-1918.

5. Abaissement de 55 ans à 45 ans de l'âge d'octroi de la rente aux veuves.

6. Octroi facultatif d'une pension de retraite anticipée sans réduction, dans le secteur privé, aux invalides civils de la guerre non titulaires d'un statut de reconnaissance nationale.

III. Autres avantages.

1. Extension de la faculté de pension anticipée (sans abattement) aux titulaires d'un statut de reconnaissance nationale, non invalides (secteur privé).

2. Bonification de traitement dans le secteur public aux résistants, aux réfractaires et aux déportés.

3. Elargissement des conditions d'octroi de l'allocation tenant lieu de pension à certains anciens militaires (modification de l'art. 20 de la loi du 7 juillet 1964).

11. *Régime de pension du personnel des parastataux.*

La réponse donnée en 1974 reste valable.

Il convient également de s'en référer à la réponse donnée plus loin dans le présent rapport, à une question ayant le même objet.

12. Evolutie van de begroting van Pensioenen van 1963 af.

Jaar	Sectie I : Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen <i>Section I : Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires</i>						Sectie II : Oorlogspensioenen <i>Section II : Pensions de guerre</i>			
	Uitgaven voor pensioenen — <i>Dépenses pour pensions</i> (1)	Diverse uitgaven — <i>Dépenses diverses</i> (2)	Totaal der uitgaven — <i>Total des dépenses</i>	1963	Aantal pensioenen op 1 januari — <i>Nombre de pensions au 1er janvier</i>	1963	Uitgaven — <i>Dépenses</i>	1963	Aantal pensioenen en renten op 1 januari — <i>Nombre de pensions et rentes au 1er janvier</i>	1963
				100		100		100		100
1963	6 521,0	19,7	6 540,7	100	79 628	100	4 221,1	100	447 151	100
1964	7 087,9	25,8	7 113,7	109	80 864	102	4 391,9	104	438 731	98
1965	8 048,8	26,3	8 075,1	123	83 428	105	4 738,9	112	430 967	96
1966	8 696,0	28,3	8 724,3	133	84 608	106	5 176,0	123	425 930	95
1967	9 635,5	100,8	9 736,3	149	86 182	108	5 510,1	131	416 144	93
1968	10 569,4	64,7	10 634,1	163	88 200	111	5 815,7	138	409 498	92
1969	11 452,7	184,8	11 637,5	178	89 523	112	6 043,7	143	433 946	97
1970	12 400,5	130,7	12 531,2	192	91 739	115	6 496,3	154	456 223	102
1971 (6)	13 709,0	66,6	13 775,6	211	95 360	120	6 616,3	157	453 988	102
1972	16 242,2	152,7	16 394,9	251	97 056	122	7 098,7	168	482 435	108
1973	18 620,1	290,5	18 910,6	289	99 580	125	7 640,6	181	479 253	107
1974	22 996,3	229,3	23 225,6	355	102 000	128	8 546,7	202	469 312	105
1975 (3) (7)	28 597,2	292,1	28 889,3	442	106 630	134	9 668,0	229	460 439	103
1976 (4)	31 841,7	437,9	32 279,6	494	109 053	137	10 415,7	247	452 899	101
1977 (5)	35 930,2	478,8	36 409,0	557	111 500 (8)	140	11 232,5	266	478 100 (8)	107

(1) Gezinsvergoedingen inbegrepen.

(2) Hulp gelden, arbeidsongevallenrenten, overdrachten en terugstortingen (art. 11.07, 11.08, 01.01, 01.02 en 03.01).

(3) Vastleggingen op kredieten van 1975.

(4) Aangepaste kredieten van 1976.

(5) Aangevraagde kredieten voor 1977.

(6) Met inbegrip, van 1971 af, van de koloniale rustpensioenen (stelsel Decreten).

(7) Met inbegrip, van 1975 af, van de koloniale overlevingspensioenen.

(8) Raming.

12. Evolution du budget des Pensions à partir de 1963.

Sectie III : Sociale pensioenen — Section III : Pensions sociales				Sectie IV : Diversen — Section IV : Divers	Algemeen totaal — Total général				Bevolking van het Rijk per 31 december — Population du Royaume au 31 décembre	Année
Uitgaven — Dépenses	1963 100	Aantal gerechtigden op 1 januari — Nombre de bénéficiaires au 1 ^{er} janvier	1963 100	Uitgaven — Dépenses	Uitgaven — Dépenses	1963 100	Aantal pen- sioenen — Nombre de pensions	1963 100		
9 371,9	100	784 492	100	—	20 133,7	100	1 311 271	100	9 328 126	1963
10 124,0	108	816 405	104	—	21 629,6	107	1 336 000	102	9 428 100	1964
11 268,6	120	851 332	109	—	24 082,6	120	1 365 727	104	9 499 234	1965
11 766,0	126	892 017	114	—	25 666,3	127	1 402 555	107	9 556 380	1966
12 157,8	130	932 789	119	—	27 404,2	136	1 435 115	109	9 605 601	1967
12 826,7	137	970 646	124	—	29 276,5	145	1 468 344	112	9 631 910	1968
13 752,6	147	1 084 779	138	—	31 433,8	156	1 608 248	123	9 660 154	1969
14 606,0	156	1 115 653	142	—	33 633,5	167	1 663 605	127	9 650 944	1970
16 719,9	178	1 134 643	145	—	37 111,8	184	1 683 991	128	9 695 379	1971 (6)
20 117,9	215	1 180 979	—	—	43 611,5	217	1 760 470	134	9 726 850	1972
23 628,1	252	1 210 988	154	—	50 179,3	249	1 789 821	136	9 756 590	1973
29 079,5	310	1 255 415	160	—	60 851,8	302	1 826 727	139	9 788 248	1974
37 537,9	401	1 294 052	165	—	76 095,2	378	1 861 121	142	9 813 000	1975 (3) (7)
42 471,3	453	1 332 593	170	2 288,5	87 455,1	434	1 894 545	144	9 823 000 (8)	1976 (4)
46 816,9	500	1 370 000 (8)	175	2 972,8	97 431,2	484	1 959 600	149	9 830 000 (8)	1977 (5)

(1) Y compris les allocations familiales.

(2) Secours, rentes d'accidents du travail, transferts et restitutions (art. 11.07, 11.08, 01.01, 01.02 et 03.01).

(3) Engagements sur crédits de 1975.

(4) Crédits adaptés pour 1976.

(5) Crédits sollicités pour 1977.

(6) Y compris, à partir de 1971, pensions coloniales de retraite (régime Décrets).

(7) Y compris, à partir de 1975, les pensions coloniales de survie.

(8) Estimation.

13. Kredieten.

Het antwoord verstrekt in 1972 blijft geldig.

14. Commissie belast met de studie van de verschillende pensioenstelsels.

Hiervoor zij verwezen naar de uiteenzetting van de Staatssecretaris voor Begroting.

15. Aantal pensioenen en bedragen in de verschillende pensioenstelsels uitgekeerd.

13. Crédits.

La réponse fournie en 1972 reste valable.

14. Commission chargée de l'étude des différents régimes de pensions.

Il y a lieu, à ce sujet, de s'en référer à l'exposé du Secrétaire d'Etat au Budget.

15. Nombre de pensions et montants versés dans les différents régimes de pensions.

Pensioenstelsels — Régimes de pensions	Jaar 1974 — Année 1974		Jaar 1975 — Année 1975	
	Aantal pensioenen op 31 december — Nombre de pensions au 31 décembre	Uitgaven van het jaar (in miljoenen) — Dépenses de l'année (en millions)	Aantal pensioenen op 31 december — Nombre de pensions au 31 décembre	Uitgaven van het jaar (in miljoenen) — Dépenses de l'année (en millions)
Werknemers. — Travailleurs salariés :				
Rustpensioenen. — <i>Pensions de retraite</i>	807 127	54 776,2	840 787	67 911,7
Overlevingspensioenen. — <i>Pensions de survie</i>	387 747	28 987,6	402 924	35 624,5
Rustpensioenen + overlevingspensioenen. — <i>Pensions de retraite + pensions de survie</i>	— 131 099	—	— 140 725	—
Vakantiegeld. — <i>Pécule de vacances</i>	—	1 511,3	—	1 797,4
Aanpassingsvergoeding. — <i>Indemnité d'adaptation</i>	—	321,4	—	393,1
Vergoeding voor steenkool. — <i>Indemnité pour charbon</i>	—	639,9	—	874,8
Niet te dekken schulden. — <i>Dettes irrécouvrables</i>	—	29,1	—	12,6
Totaal voor de werknemers. — <i>Total pour les travailleurs salariés</i>	1 063 775	86 265,5	1 102 986	106 614,1
II. Zelfstandigen. — Travailleurs indépendants :				
Rustpensioenen. — <i>Pensions de retraite</i>	248 947	11 817,7	264 357	15 118,6
Overlevingspensioenen. — <i>Pensions de survie</i>	124 400	6 078,9	129 642	7 744,7
Rustpensioenen + overlevingspensioenen. — <i>Pensions de retraite + pensions de survie</i>	— 20 301	—	— 21 091	—
Aanpassingsvergoeding. — <i>Indemnités d'adaptation</i>	—	53,7	—	65,6
Niet te dekken schulden. — <i>Dettes irrécouvrables</i>	—	1,3	—	0,9
Totaal voor de zelfstandigen. — <i>Total pour les travailleurs indépendants</i>	353 046	17 951,6	372 908	22 929,8
III. Gewaarborgd inkomen voor bejaarden. — Revenu garanti aux personnes âgées				
	71 875	2 059,8	69 587	2 637,1
Totaal I tot III. — <i>Total I à III</i>	1 488 696		1 545 481	
TE VERMINDEREN: met dubbelstellingen in verschillende stelsels (werknemers, zelfstandigen en gewaarborgd inkomen). — A DEDUIRE: doubles comptages entre les différents régimes (salariés, indépendants ou revenus garantis)				
	— 217 942		— 241 878	
I tot III: Totaal der gerechtigden op een pensioen. — <i>I à III: Total des bénéficiaires d'une pension</i>	1 270 754	106 276,9	1 303 603	132 181,0
IV. Toelagen aan gehandicapten. — Allocations aux handicapés				
	95 453	4 685,9	96 004	6 000,3

Pensioenstelsels — Régimes de pensions	Jaar 1974 — Année 1974		Jaar 1975 — Année 1975	
	Aantal pensioenen op 31 december — Nombre de pensions au 31 décembre	Uitgaven van het jaar (in miljoenen) — Dépenses de l'année (en millions)	Aantal pensioenen op 31 december — Nombre de pensions au 31 décembre	Uitgaven van het jaar (in miljoenen) — Dépenses de l'année (en millions)
V. Invaliditeitspensioenen voor mijnwerkers. — Pensions d'invalidité des ouvriers mineurs :				
Pensioenen. — <i>Pensions</i>	37 938	3 971,3	34 245	4 489,6
Vakantiegeld. — <i>Pécule de vacances</i>	—	70,0	—	64,8
Vergoeding voor steenkool. — <i>Indemnité pour charbon</i>	—	229,9	—	336,1
Totaal der mijnwerkers. — <i>Total des ouvriers mineurs</i>	37 938	4 271,2	34 245	4 890,5
VI. Dienst voor Overzeese Sociale Zekerheid. — Office de sécurité sociale d'outre-mer :				
Rustpensioenen. — <i>Pensions de retraite</i>	15 017	820,4	15 998	936,8
Overlevingspensioenen. — <i>Pensions de survie</i>	10 916	350,1	10 038	393,0
Totaal voor de Dienst voor Overzeese Sociale Zekerheid. — <i>Total pour l'Office de Sécurité sociale d'Outre-mer</i>	25 933	1 170,5	26 036	1 329,8
VII. Pensioenen en renten betaald door de Openbare Schatkist. — Pensions et rentes payées par le Trésor public :				
Rustpensioenen. — Pensions de retraite :				
rijkspersoneel en gelijkgestelden — <i>personnel de l'Etat et assimilé</i> .	24 326	6 290,9	25 134	7 646,6
bedienaars der erediensten — <i>ministres des cultes</i>	1 360	240,6	1 368	279,0
gesubsidieerd onderwijs — <i>enseignement subventionné</i>	29 602	7 979,4	30 362	9 685,3
gewezen kaders in Afrika — <i>anciens cadres d'Afrique</i>	5 818	1 053,2	5 826	1 213,7
personeel van het leger en van de rijkswacht — <i>personnel de l'armée et de la gendarmerie</i>	31 141	6 709,1	31 539	7 957,8
personeel der parastatalen (Wet 28 april 1958) — <i>personnel des parastataux (Loi 28 avril 1958)</i>	676	142,7	923	251,7
Totaal rustpensioenen. — <i>Total pensions de retraite</i>	92 923	22 415,9	95 152	27 034,1
Overlevingspensioenen. — Pensions de survie :				
burgerlijk — <i>civiles</i>	33 162	4 811,4	33 713	5 741,8
gewezen kaders in Afrika — <i>anciens cadres d'Afrique</i>	2 098	328,7	2 122	391,6
militairen — <i>militaires</i>	19 489	2 482,4	19 769	2 927,3
parastatalen (Wet 28 april 1958) — <i>parastataux (Loi 28 avril 1958)</i> .	695	89,5	778	125,7
Totaal overlevingspensioenen. — <i>Total pensions de survie</i>	55 444	7 712,0	56 382	9 186,4
renten en diverse hulpgehden (arbeidsongevallen, nationale orden...) — <i>rentes et secours divers (accident du travail, ordres nationaux...)</i>	1 586	115,0	1 670	132,6
Totaal der pensioenen en renten betaald door de Openbare Schatkist. — <i>Total des pensions et des rentes payées par le Trésor public.</i>	149 953	30 242,9	153 204	36 353,1
VIII. Militaire vergoedingspensioenen van vreedstijd. — Pensions militaires de réparation du temps de paix :				
Invaliden. — <i>Invalides</i>	9 338	288,2	9 430	345,8
Weduwen en wezen. — <i>Veuves et orphelins</i>	1 260	75,9	1 245	90,6
Ascendenten. — <i>Ascendants</i>	827	16,2	795	18,0
Totaal der vergoedingspensioenen van vreedstijd. — <i>Total des pensions de réparation du temps de paix</i>	11 425	380,3	11 470	454,4

Pensioenstelsels — Régimes de pensions	Jaar 1974 — Année 1974		Jaar 1975 — Année 1975	
	Aantal pensioenen op 31 december — Nombre de pensions au 31 décembre	Uitgaven van het jaar (in miljoenen) — Dépenses de l'année (en millions)	Aantal pensioenen op 31 december — Nombre de pensions au 31 décembre	Uitgaven van het jaar (in miljoenen) — Dépenses de l'année (en millions)
IX. Oorlogspensioenen en -renten. — Pensions et rentes de guerre :				
Oorlog 1914-1918. — Guerre 1914-1918 :				
invaliden — <i>invalides</i>	14 011	708,4	12 005	717,6
weduwen en wezen — <i>veuves et orphelins</i>	14 927	767,6	13 776	835,5
ascendenten — <i>ascendants</i>	27	0,7	19	0,5
burgerlijke slachtoffers — <i>victimes civiles</i>	4 545	225,5	4 091	244,8
renten — <i>rentes</i>	163 663	522,6	153 175	525,5
Totaal oorlog 1914-1918. — <i>Total guerre 1914-1918</i>	197 173	2 224,8	183 066	2 323,9
Oorlog 1940-1945. — Guerre 1940-1945 :				
invalides — <i>invalides</i>	44 258	2 111,0	43 038	2 471,2
weduwen en wezen — <i>veuves et orphelins</i>	14 159	1 366,3	14 254	1 574,9
ascendenten — <i>ascendants</i>	3 165	98,6	2 844	104,3
burgerlijke slachtoffers — <i>victimes civiles</i>	21 209	888,9	20 556	1 013,5
renten — <i>rentes</i>	180 028	543,3	189 141	656,6
Totaal oorlog 1940-1945. — <i>Total guerre 1940-1945</i>	262 819	5 008,1	269 833	5 820,5
Totaal oorlogspensioenen en -renten. — <i>Total pensions et rentes de guerre</i>	459 992	7 232,9	452 899	8 144,4
X. Pensioenen van het gemeentepersoneel. — Pensions du personnel des communes :				
Aangesloten bij de Omslagkas van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. — <i>Affilié à la Caisse de répartition du Ministère de l'Intérieur</i>	10 705	1 662,0	11 129	1 840,9
Niet aangesloten bij de Omslagkas van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. — <i>Non affilié à la Caisse de répartition du Ministère de l'Intérieur</i>	24 750 (1)	4 936,4	25 000 (1)	5 597,4
Totaal pensioenen van het gemeentepersoneel. — <i>Total des pensions du personnel des communes</i>	35 455	6 598,4	36 129	7 438,3
XI. Pensioenen van het provinciepersoneel. — Pensions du personnel des provinces :				
3 200	548,6	3 250 (1)	640,0(1)	
XII. Instellingen van Openbaar nut, niet aangesloten bij de Sociale Zekerheid. — Organismes d'intérêt public non affiliés à la Sécurité sociale :				
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. — Société nationale des chemins de fer belges :				
rustpensioenen — <i>pensions de retraite</i>	29 660	6 215,6	29 947	7 184,5
overlevingspensioenen — <i>pensions de survie</i>	32 195	4 013,5	31 489	4 648,8
Regieën (RTT, RLW, RKVD, NVWB). — <i>Régies (RTT, RVA, Refribel, SNDE)</i>	5 117	995,7	5 030	1 179,0
Totaal der pensioenen. — <i>Total des pensions</i>	66 972	11 224,8	66 466	13 012,3
ALGEMEEN TOTAAL. — TOTAL GENERAL	2 157 075	172 632,4	2 183 306	210 444,1

(1) Raming. — *Estimation.*

16. Toelage aan de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen.

In het verantwoordingsprogramma worden bij artikel 42.01 de gevraagde gegevens verstrekt.

16. Allocation au profit de l'Office national des pensions pour travailleurs salariés.

Le programme justificatif fournit les éléments demandés à l'article 42.01.

17. *Toelage aan het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen.*

Het totaalbedrag der inkomsten wordt voor 1977 op 26 449 miljoen geraamd, waarvan 12 539 miljoen als bijdragen en 13 910 miljoen ten laste van de Staat.

B. Problemen gesteld bij de algemene bespreking van de begroting 1975

Uitvoering van de antwoorden verstrekt door de Regering op vragen gesteld door de Senaatscommissie tijdens de algemene bespreking van de begroting 1975.

a) Vooreerst dient te worden opgemerkt dat de hierna volgende vragen opnieuw werden gesteld tijdens de algemene bespreking van de begroting 1977 :

1. Vervroegd pensioen : vrouwen en statuut van nationale erkentelijkheid;
2. Financiering van de oorlogspensioenen;
8. Fonds ter aanmoediging tot de militaire dienst;
10. Hulp gelden;
11. Commissie voor overlevingspensioenen;
12. Verjaringstermijnen;
16. Studiecommissie harmonisatie pensioenregelingen.

De antwoorden op die vragen worden elders in dit verslag opgenomen.

b) Wat inzonderheid de vragen betreft :

9. Pensioen voor volle wezen;
16. Studiecommissie harmonisatie pensioenregelingen.

Deze werden uitvoerig behandeld door de Minister in zijn inleiding tot de bespreking van de begroting 1977.

c) Verder zij er eveneens op gewezen dat de antwoorden verstrekt in 1974 op de hiernavolgende vragen geldig blijven:

4. Nevenfunctie - Avondonderwijs;
5. Aantal gepensioneerden 1974-1986;
13. Wijze van pensioenuitbetalingen;
18. Pensioenregeling ontwikkelingssamenwerking.

d) Wat vraag 3 betreft moeten de antwoordelementen door de voogdijministers van die sociale verzekeringskassen verstrekt worden.

Zulks geldt eveneens voor de vragen 5 en 6 (verslag 1973) waarvoor Binnenlandse Zaken bevoegd is.

17. *Allocation au profit de l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants.*

Le montant total des revenus est estimé à 26 449 millions pour 1977, dont 12 539 millions à titre de cotisations et 13 910 millions à charge de l'Etat.

B. Problèmes posés dans la discussion générale du budget des pensions pour l'année budgétaire 1975

Exécution des mesures prévues dans les réponses du Gouvernement à des questions posées par la Commission du Sénat dans la discussion générale du budget de 1975.

a) Il convient d'abord de faire observer que les questions énumérées ci-dessous ont été posées à nouveau au cours de la discussion générale du budget de 1977 :

1. Pension anticipée : femmes et statut de reconnaissance nationale;
2. Financement des pensions de guerre;
8. Fonds d'encouragement au service militaire;
10. Secours;
11. Commissions des pensions de survie;
12. Délais de prescription;
16. Commission d'étude pour l'harmonisation des régimes de pensions.

Les réponses à ces questions figurent à un autre endroit du présent rapport.

b) Pour ce qui concerne plus spécialement les questions suivantes :

9. Pension des orphelins de père et de mère;
16. Commission d'étude pour l'harmonisation des régimes de pensions;

Ces questions ont été traitées d'une manière détaillée par le Ministre dans son exposé introduisant la discussion du budget de 1977.

c) Il convient également de signaler que les réponses fournies en 1974 aux questions suivantes restent valables :

4. Fonction accessoire - Enseignement du soir;
5. Nombre de pensionnés 1974-1986;
13. Modalités de paiement des pensions;
18. Régime de pension - coopération au développement.

d) Pour ce qui est de la question 3, les éléments de réponse doivent être fournis par les Ministres de tutelle de ces caisses d'assurances sociales.

Il en est de même pour les questions 5 et 6 (rapport 1973), pour lesquelles le département compétent est celui de l'Intérieur.

e) Alleen voor de volgende vragen moet het vroegere antwoord aangepast of gewijzigd worden :

7. Gewaarborgd inkomen;
8. Verhogingscoëfficiënt oorlogspensioenen;
14. Statuut van gemobiliseerden en ontsnapt;
15. Bijzondere leermeesters;
17. Pensioenen - Hoofdfunctie en bijfunctie.

f) Tenslotte het antwoord op vraag 1 (vervroegd pensioen) dat zoals gezegd elders wordt gegeven, wordt aangevuld met enkele gegevens betreffende de last.

1. *Vervroegd pensioen : vrouwen en statuut van nationale erkentelijkheid.*

De gegevens betreffende het aantal gerechtigden worden elders in het verslag opgegeven.

Hieruit blijkt dat het totaal aantal gerechtigden 193 bedraagt.

Voor deze 193 pensioenen bedroeg de maandelijkse last op 1 oktober 1976, aan index 164,06, 5 668 000 frank.

7. Gewaarborgd inkomen.

A. Evolutie van de bedragen inzake gewaarborgd inkomen en van de bedragen van vrijstelling van de andere pensioenen en van inkomsten.

e) C'est uniquement pour les questions ci-après que la réponse donnée précédemment doit être adaptée ou modifiée :

7. Revenu garanti;
8. Coefficient de majoration des pensions de guerre;
14. Statut des mobilisés et des évadés;
15. Maîtres spéciaux;
17. Pensions - Fonction principale et fonction accessoire.

f) Enfin, la réponse à la question 1 (pension anticipée), qui, comme nous l'avons dit, est donnée ailleurs, est complétée par quelques indications concernant la charge.

1. *Pension anticipée : femmes et statut de reconnaissance nationale.*

Les données relatives au nombre d'ayants cause sont reprises à un autre endroit du présent rapport.

On y relève que le nombre total des ayants droit est de 193.

La charge mensuelle relative aux 193 pensions en cause s'élève au 1er octobre 1976, à l'index 164,06 à 5 668 000 francs.

7. Revenu garanti.

A. Evolution des taux du revenu garanti et des montants exonérés des autres pensions et des revenus.

Datum — Date	Gewaarborgd inkomen — Revenu garanti		Vrijstelling — Montants exonérés			
	Gezinsbedrag — Taux ménage	Bedrag alleenstaande — Taux isolé	Pensioenen — Pensions		Inkomsten — Revenus	
			gezin — ménage	alleenstaande — isolé	gezin — ménage	alleenstaande — isolé
1. 5.1969	31 224	20 820	6 244	4 164	9 000	6 000
1. 7.1970	35 694	23 796	7 137	4 761	9 900	6 600
1. 7.1971	40 745	27 163	8 149	5 433	10 890	7 260
1. 1.1972	43 701	29 134	8 324	5 550	10 890	7 260
1. 1.1973	51 014	34 008	10 159	6 773	11 979	7 980
1. 1.1974	61 966	45 157	12 751	10 200	12 500	10 000
1.12.1974	71 178	51 871	14 647	11 716	12 500	10 000
1. 1.1975	75 449	54 983	14 647	11 716	12 500	10 000
1. 2.1975	76 958	56 083	14 940	11 950	12 500	10 000
1. 4.1975	78 497	57 205	15 234	12 189	12 500	10 000
1.12.1975	83 301	60 706	16 172	12 936	12 500	10 000
1. 2.1976	91 087	66 204	16 495	13 195	12 500	10 000
1. 4.1976	92 909	67 528	16 825	13 459	12 500	10 000
1. 7.1976	94 767	68 879	17 162	13 728	12 500	10 000
1.10.1976	108 902	78 825	6 121	6 121	12 500	10 000

B. Evolutie van de rechthebbenden op een gewaarborgd inkomen.

B. Evolution du nombre des bénéficiaires d'un revenu garanti.

	1972	1973	1974	1975
1. Gezinsbedragen. — <i>Taux ménage</i>	10 163	8 832	7 567	6 568
2. Alleenstaande gehuwde mannen. — <i>Hommes isolés mariés</i>	1 285	1 191	1 025	936
3. Alleenstaande mannen. — <i>Hommes isolés</i>	12 305	11 176	10 304	9 544
4. Alleenstaande gehuwde vrouwen. — <i>Femmes mariées isolées</i>	2 732	2 669	2 470	2 275
5. Alleenstaande vrouwen. — <i>Femmes isolées</i>	47 440	46 132	44 587	42 821
6. Weduwen met een rust- en overlevingspensioen. — <i>Veuves bénéficiant d'une pension de retraite et de survie</i>	12 247	11 177	10 318	9 731
Totaal rechthebbenden. — <i>Total des bénéficiaires</i>	86 172	81 177	76 271	71 875

8. Verhogingscoëfficiënt oorlogspensioenen.

Deze vraag is minder actueel aangezien het verschil tussen de verhogingscoëfficiënten veel minder bedraagt dan zulks voor 1975 het geval was.

Deze coëfficiënten bedragen :

Sectie I : 12,8 pct.

Sectie II : 7,2 pct.

Sectie III : 10,2 pct.

Dat de verhogingscoëfficiënt voor Sectie II toch nog lager ligt dan die voor de andere secties is te wijten aan het feit dat het sterftecijfer van gerechtigden op oorlogspensioenen en renten 1914-1918 steeds verder stijgt wegens de gevorderde leeftijd van de betrokkenen.

14. Statuut van de gemobiliseerden en het statuut van de ontsnapten.

Het statuut van de gemobiliseerden werd ingesteld door het koninklijk besluit van 20 februari 1975 en dat van de ontsnapten door het koninklijk besluit van 11 maart 1975.

Beide koninklijke besluiten werden gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 5 april 1975.

15. Bijzondere leermeesters.

De voor de bijzondere leermeesters geldende weddeschalen werden vastgesteld bij koninklijk besluit van 20 juni 1975.

De pensioenen van de betrokkenen werden door de Administratie der pensioenen herzien en aan de goedkeuring van het Rekenhof voorgelegd.

Het overgrote deel werd reeds door het Hof geïndiceerd wat toeliet tot de uitbetaling van het nieuw bedrag over te gaan.

17. Onderscheid tussen de pensioenen voor een hoofd-functie en de pensioenen voor een bijfunctie.

Sinds 1974 werden in samenwerking met de mecanografische dienst bepaalde maatregelen getroffen die het inderdaad voor een bepaald aantal pensioenen van de verschillende categorieën mogelijk maken de gevraagde splitsing door te voeren.

Spijtig genoeg kan dit nog niet voor alle pensioenen van deze categorieën en zeker niet wanneer een bepaalde gepensioneerd een pensioen in verschillende categorieën heeft bekomen.

De gevraagde splitsing zal dan ook slechts kunnen gebeuren, zodra het mogelijk is aan al de gepensioneerden het nationaal nummer te geven.

III. DE BEGROTING VAN PENSIOENEN VOOR 1977

A. Uiteenzetting van de Staatssecretaris voor Begroting

1. Begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1977

De op de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1977 uitgetrokken kredieten bedragen in totaal

8. Pensions de guerre - Coefficient de majoration.

Cette question est de moindre actualité, étant donné que la différence entre les différents coefficients de majoration est nettement moins prononcée qu'en 1975.

Ces coefficients s'élèvent :

Section I : 12,8 p.c.

Section II : 7,2 p.c.

Section III : 10,2 p.c.

Le coefficient de majoration de la section II est encore moins élevé que celui des autres sections, ce qui s'explique par le fait que le taux de mortalité des bénéficiaires des pensions de guerre et rentes 1914-1918 croît encore sans cesse en raison de l'âge avancé des intéressés.

14. Statut des mobilisés et statut des évadés.

Le statut des mobilisés a été fixé par l'arrêté royal du 20 février 1975 et celui des évadés par l'arrêté royal du 11 mars 1975.

Ces deux arrêtés royaux ont été publiés au *Moniteur belge* du 5 avril 1975.

15. Maîtres spéciaux.

Les échelles barémiques applicables aux maîtres spéciaux ont été fixées par l'arrêté royal du 20 juin 1975.

Les pensions des intéressés ont été révisées par l'Administration des pensions et soumises à l'approbation de la Cour des comptes.

La majeure partie a déjà été visée par la Cour, ce qui a permis de procéder au paiement du nouveau montant.

17. Distinction entre les pensions du chef d'une fonction principale et celles du chef d'une fonction accessoire.

Depuis 1974, des mesures ont été prises en collaboration avec le service de mécanographie, qui permettent en effet, pour un certain nombre de pensions des différentes catégories, d'opérer la distinction demandée.

Cette dernière s'avère malheureusement encore impossible pour toutes les pensions d'une même catégorie et surtout dans les cas où un pensionné a obtenu une pension dans différentes catégories.

La distinction demandée ne pourra par conséquent être opérée que lorsqu'il sera possible d'attribuer le numéro national à tous les pensionnés.

III. LE BUDGET DES PENSIOENS POUR 1977

A. Exposé du Secrétaire d'Etat au Budget

1. Budget des Pensions pour l'année budgétaire 1977

Le montant total des crédits inscrits au budget des Pensions pour l'année budgétaire 1977 s'élève à 97 431,2 mil-

97 431,2 miljoen frank tegenover 87 455,1 miljoen frank op de aangepaste begroting voor 1976 (de bijkredieten voor vroegere jaren, ten bedrage van 584,9 miljoen, niet inbegrepen).

De vermeerdering van de kredieten voor het jaar 1977 ten opzichte van het jaar 1976 bedraagt bijgevolg 9 976,1 miljoen frank of 11,4 pct.

Per sectie, kunnen de op de begroting van Pensioenen voor 1977 uitgetrokken kredieten als volgt worden onderverdeeld :

	(In miljoenen franken)
— Sectie I :	
Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen	36 409,0
— Sectie II :	
Oorlogspensioenen	11 232,5
— Sectie III :	
Sociale pensioenen	46 816,9
— Sectie IV :	
Diversen (provisioneel krediet om de weerslag van de sociale programmatie en de eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen op te vangen)	2 972,8
Totaal	97 431,2

Bovendien komt in de begroting van Pensioenen onder titel IV een afzonderlijke sectie voor waarin de Staatsuitgaven op inkomsten met speciale bestemming zijn samengebracht (onder andere de uitgaven inzake overlevingspensioenen).

Voor deze afzonderlijke sectie worden de globale inkomsten voor 1977 op 24 891,8 miljoen frank geraamd, terwijl de globale uitgaven voor 1977 op 23 594,5 miljoen frank worden geraamd.

Ziehier nu een korte commentaar over de kredieten ingeschreven in de verschillende secties van deze begroting.

SECTIE I

Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen

Voor deze categorie van pensioenen zijn op de begroting voor 1977, 36 409,0 miljoen frank aan kredieten uitgetrokken, tegenover 32 279,6 miljoen frank op de begroting voor 1976.

Bijgevolg bedraagt de kredietvermeerdering 4 129,4 miljoen frank of 12,8 pct. ten opzichte van de aangepaste begroting voor 1976.

Deze kredietverhoging is hoofdzakelijk het gevolg van :

1. de stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen. Voor de aangepaste begroting voor 1976 werd het indexcijfer 154,60 tot grondslag genomen voor de berekening van de op de verschillende artikelen uitgetrokken kredieten; voor de begroting voor 1977 daarentegen werd uitgegaan van indexcijfer 167,34. Deze stijging van het indexcijfer komt dus overeen met een verhoging van 8,24 pct.;

lions de francs contre 87 455,1 millions de francs pour le budget ajusté de 1976 (compte non tenu de 584,9 millions de crédits supplémentaires pour les années antérieures).

L'accroissement des crédits de l'année 1977 par rapport à l'année 1976 atteint par conséquent 9 976,1 millions de francs ou 11,4 p.c.

Par section, les crédits inscrits au budget des pensions pour 1977 peuvent se subdiviser comme suit :

	(En millions de francs)
— Section I :	
Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires	36 409,0
— Section II :	
Pensions de guerre	11 232,5
— Section III :	
Pensions sociales	46 816,9
— Section IV :	
Divers (crédit provisionnel pour la programmation sociale et les augmentations éventuelles de l'indice des prix à la consommation)	2 972,8
Total	97 431,2

En outre, le budget des pensions comporte, en son titre IV, une section particulière où sont rassemblées les dépenses de l'Etat sur ressources affectées (notamment les dépenses en matière de pensions de survie).

Pour cette section particulière, les recettes totales de l'année 1977 sont évaluées à 24 891,8 millions de francs, tandis que les dépenses totales de l'année 1977 sont évaluées à 23 594,5 millions de francs.

Voici un bref commentaire des crédits inscrits dans les différentes sections de ce budget.

SECTION I

Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires

Pour cette catégorie de pensions, les crédits inscrits au budget des pensions pour 1977 s'élèvent à 36 409,0 millions de francs, contre 32 279,6 millions de francs pour le budget ajusté de 1976.

L'augmentation des crédits atteint par conséquent 4 129,4 millions de francs ou 12,8 p.c. par rapport au budget ajusté de 1976.

Cette augmentation des crédits résulte principalement :

1. de la hausse de l'indice des prix à la consommation. Pour le budget ajusté de 1976, c'est l'indice 154,60 qui a servi de base pour le calcul des crédits inscrits aux différents articles, tandis que pour le budget de 1977, c'est l'indice 167,34 qui a été utilisé. A cette hausse de l'index correspond donc une augmentation de 8,24 p.c.;

2. de verhoging van het aantal rechthebbenden voor sommige categorieën van rustpensioenen; die verhoging wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een vermindering in sommige andere categorieën van pensioenen;

3. de toepassing van de wet van 6 april 1976 tot verhoging van sommige rust- en overlevingspensioenen van het overheidspersoneel. In 1977 zal de tweede verhoging tot inhaling van de pensioenen verleend voor 1 januari 1968 verschuldigd zijn voor het ganse jaar tegen slechts voor zes maanden in 1976.

SECTIE II

Oorlogspensioenen

Voor deze categorie van pensioenen bedragen de kredieten voor 1977, 11 232,5 miljoen frank, tegenover 10 415,7 miljoen frank op de aangepaste begroting voor 1976.

De kredietverhoging bedraagt dus 816,8 miljoen frank of 7,8 pct. ten opzichte van de aangepaste begroting voor 1976.

Deze verhoging spruit hoofdzakelijk voort uit :

1. de stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen;

2. de toename van het aantal gerechtigden op een strijders-, gevangenschaps- of weduwenrente of op een rente van burgerlijke slachtoffers (weggevoerden of werkweigerars) van de oorlog 1940-1945;

3. de bijkomende weerslag in 1977 van de verschillende maatregelen getroffen door de wet van 9 juli 1976 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten wat betreft de militaire oorlogsslachtoffers en door de wet van 15 juli 1976 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de pensioenen en renten der burgerlijke slachtoffers van de twee oorlogen en van hun rechthebbenden wat betreft de burgerlijke oorlogsslachtoffers. Daar sommige van deze maatregelen in de loop van het jaar 1976 een aanvang hebben genomen moeten de kredieten voor het jaar 1977 bijgevolg de uitgaven voor die maatregelen voor een gans jaar dekken tegen slechts voor een gedeelte van het jaar in 1976.

SECTIE III

Sociale pensioenen

Het totaalbedrag van de kredieten voor de verschillende tegemoetkomingen van de Staat in de sector van de sociale pensioenen bedraagt 46 816,9 miljoen frank voor de begroting van Pensioen voor 1977 tegenover 42 471,3 miljoen frank voor de aangepaste begroting voor 1976.

De kredieten stijgen bijgevolg met 4 345,6 miljoen, dit is 10,2 pct. ten opzichte van de aangepaste begroting voor 1976.

2. de l'accroissement du nombre de certaines catégories de pensions de retraite, partiellement compensé par la diminution de certaines autres catégories de pensions;

3. de l'application de la loi du 6 avril 1976 majorant certaines pensions de retraite et de survie des agents du secteur public. En 1977, la seconde étape de rattrapage des pensions octroyées avant le 1er janvier 1968 sera due pour l'année entière contre six mois seulement en 1976.

SECTION II

Pensions de guerre

Pour cette catégorie de pensions, les crédits pour 1977 s'élèvent à 11 232,5 millions de francs contre 10 415,7 millions de francs pour le budget ajusté de 1976.

L'accroissement des crédits atteint, par conséquent, 816,8 millions de francs ou 7,8 p.c. par rapport au budget ajusté de 1976.

Cette augmentation résulte principalement :

1. de la hausse de l'indice des prix à la consommation;

2. de l'accroissement du nombre des bénéficiaires d'une rente de combattant, de captivité, de veuve ou de victime civile (déportés et réfractaires) de la guerre 1940-1945;

3. de l'incidence complémentaire en 1977 des différentes mesures prévues dans la loi du 9 juillet 1976 modifiant et complétant la législation relative aux pensions et rentes de guerre pour ce qui concerne les victimes militaires de la guerre et dans la loi du 15 juillet 1976 modifiant et complétant la législation relative aux pensions et rentes des victimes civiles des deux guerres et de leurs ayants droit pour ce qui concerne les victimes civiles de la guerre. Certaines de ces mesures ayant pris cours dans le courant de l'année 1976, les crédits pour 1977 devront couvrir les dépenses relatives à ces mesures pour une année entière contre une partie de l'année seulement en 1976.

SECTION III

Pensions sociales

Le montant total des crédits prévus pour les différentes interventions de l'Etat dans le secteur des pensions sociales s'élève à 46 816,9 millions de francs pour le budget des pensions de l'année 1977 contre 42 471,3 millions de francs pour le budget ajusté de 1976.

L'augmentation des crédits atteint par conséquent 4 345,6 millions de francs ou 10,2 p.c. par rapport au budget ajusté de 1976.

Die kredieten zijn onderverdeeld als volgt :

1. De Rijksbijdrage tot het vestigen van de ouderdomspensioenen en van de weduwenrente bedraagt 643,9 miljoen frank.

2. De jaarlijkse toelage aan de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen in toepassing van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, bedraagt 17 337,0 miljoen frank.

Deze toelage werd vastgesteld rekening houdend met een verhoging van 2 pct. van deze toelage (de bestaande wetgeving, die in een jaarlijkse verhoging van 6 pct. voorziet, moet dienovereenkomstig gewijzigd worden).

3. De dotatie aan de Rijkskas voor rust- en overlevingspensioenen met het oog op de financiering van de uitgaven voortvloeiend uit de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden, bedraagt 3 100,0 miljoen frank.

4. De toelage aan het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen bedraagt 13 910,3 miljoen frank voor de financiering van de pensioenregeling voor zelfstandigen.

5. De tegemoetkoming van het Rijk, wat de invaliditeitspensioenen betreft, in de uitgaven voortvloeiend uit de toepassing van de besluitwet van 25 februari 1947 tot samenvoeging en wijziging van de wetten betreffende het pensioenstelsel der mijnwerkers en ermede gelijkgestelden, bedraagt 4 579,3 miljoen frank.

6. De last van de aanvullende renten voor de aangesloten van de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag voor diensten tijdens de oorlog bewezen, bedraagt 5,3 miljoen frank.

7. De terugbetaling door het Rijk, aan de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen, van het verschil tussen de uitbetalingen verricht bij toepassing van de reglementering betreffende de gerechtigden op een statuut van nationale erkentelijkheid en de uitkeringen die zouden vereffend geweest zijn zonder toepassing van deze reglementering, bedraagt 462,0 miljoen frank.

8. De tegemoetkoming van de Staat ingevolge de overname door de Rijksdienst voor werknemerspensioenen van zekere bevoegdheden en taken van de Verzekeringsinstelling tegen invaliditeit te Malmédy en van die van de Verzekeringsinstelling van de bedienden in de privé-sector te Malmédy, bedraagt 4,2 miljoen frank.

9. De speciale toelage aan de Rijksdienst voor Werknemerspensioenen bestemd voor het dekken van de bijzondere maatregelen die ten gunste van de mijnwerkers werden genomen, bedraagt 1 668,4 miljoen frank.

10. De speciale toelage aan de Rijksdienst voor werknemerspensioenen in toepassing van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967, gewijzigd bij de wet van 23 maart 1973 tot verhoging van de werknemerspensioenen

Ces crédits sont détaillés ci-dessous :

1. La contribution de l'Etat dans la constitution des rentes de vieillesse et des rentes de veuve s'élève à 643,9 millions de francs.

2. La subvention annuelle à l'Office national des pensions pour travailleurs salariés, en application de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, s'élève à 17 337,0 millions de francs.

Le montant de cette subvention a été fixé en ramenant à 2 p.c. l'augmentation annuelle de cette subvention (la législation actuelle prévoyant une augmentation annuelle de 6 p.c. devant être modifiée en conséquence).

3. La dotation à la Caisse nationale des pensions de retraite et de survie en vue du financement des dépenses découlant de la loi du 1er avril 1969 instituant un revenu garanti aux personnes âgées s'élève à 3 100,0 millions de francs.

4. La subvention à l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants pour le financement du régime de pensions des travailleurs indépendants s'élève à 13 910,3 millions de francs.

5. L'intervention de l'Etat dans les dépenses résultant, en matière de pensions d'invalidité, de l'application de l'arrêté-loi du 25 février 1947 coordonnant et modifiant les lois sur le régime de retraite des ouvriers mineurs et assimilés s'élève à 4 579,3 millions de francs.

6. La charge des rentes complémentaires, pour services rendus en temps de guerre, aux affiliés de la Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge s'élève à 5,3 millions de francs.

7. Le remboursement par l'Etat à l'Office national des pensions pour travailleurs salariés de la différence entre les prestations payées en application de la réglementation relative aux bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale et les prestations qui auraient été liquidées sans l'application de ces dispositions, s'élève à un montant de 462,0 millions de francs.

8. L'intervention de l'Etat à la suite de la reprise par l'Office national des pensions pour travailleurs salariés de certaines des attributions et tâches de l'Institut d'assurance contre l'invalidité de Malmédy et de celles de l'Institut d'assurance des employés privés de Malmédy s'élève à 4,2 millions de francs.

9. La subvention spéciale à l'Office national des pensions pour travailleurs salariés destinée à couvrir les mesures spéciales arrêtées en faveur des ouvriers mineurs s'élève à 1 668,4 million de francs.

10. La subvention spéciale versée à l'Office national des pensions pour travailleurs salariés en application de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967, modifié par la loi du 23 mars 1973 majorant les pensions des travailleurs sala-

en tot invoering van een mechanisme waardoor het bedrag van de pensioenen wordt aangepast aan de evolutie van het algemeen welzijn, bedraagt 4 978,0 miljoen frank.

11. De terugbetaling door het Rijk, aan het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, van het verschil tussen de uitbetalingen verricht bij toepassing van de reglementering betreffende de gerechtigden op een statuut van nationale erkentelijkheid en de uitkeringen die zouden vereffend geweest zijn zonder toepassing van deze reglementering, bedraagt 91 miljoen frank.

12. De last van de rentebijslag voor de begunstigden met een, om reden van nationale erkentelijkheid, niet of slechts gedeeltelijk verminderd vervroegd rustpensioen, bedraagt 37,5 miljoen frank.

SECTIE IV

Diversen

In deze sectie IV is een provisioneel krediet ten bedrage van 2 972,8 miljoen frank uitgetrokken tot dekking van de last die voor de hele begroting van Pensioenen voortvloeit uit een eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen en uit de sociale programmatie in de loop van het jaar 1977.

Voor de aangepaste begroting van 1976 bedragen de voor dat doel ingeschreven kredieten 2 288,5 miljoen frank.

2. Aanpassing van de begroting van pensioenen voor het begrotingsjaar 1976

Het globaal bedrag van de op het bijblad van de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1976 uitgetrokken bijkredieten bedraagt 2 917,1 miljoen frank (2 332,2 miljoen frank voor het begrotingsjaar 1976 en 584,9 miljoen frank voor vroegere jaren); het globaal bedrag van de kredietverminderingen bedraagt 1 013,6 miljoen frank.

De netto-stijging van de kredieten belooft dus 1 903,5 miljoen frank zijnde 2,2 pct. van het totaal bedrag der kredieten oorspronkelijk ingeschreven op de begroting van pensioenen voor het jaar 1976 en die 86 136,5 miljoen frank bedragen.

De op het bijblad van de begroting van Pensioenen voor 1976 uitgetrokken kredieten worden onderverdeeld in de volgende secties :

Sectie I :

(In miljoenen franken)

Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen (verhoging van 769,9 miljoen frank voor het jaar 1976 en van 0,2 miljoen voor de vroegere jaren, maar eveneens een vermindering van 38,6 miljoen frank).

Saldo . . . + 731,5

riés et instaurant un mécanisme d'adaptation du montant des pensions à l'évolution du bien-être général, s'élève à 4 978,0 millions de francs.

11. Le remboursement par l'Etat à l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants de la différence entre les prestations payées en application de la réglementation relative aux bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale et les prestations qui auraient été liquidées sans l'application de ces dispositions s'élève à 91,0 millions de francs.

12. La charge des compléments de rentes au profit des bénéficiaires d'une pension de retraite anticipée non réduite ou réduite en partie seulement pour des motifs de reconnaissance nationale s'élève à 37,5 millions de francs.

SECTION IV

Divers

Dans cette section IV, un crédit provisionnel, d'un montant de 2 972,8 millions de francs, a été inscrit en vue de couvrir, pour tout le budget des pensions, les charges résultant d'une augmentation éventuelle de l'indice des prix à la consommation et de la programmation sociale au cours de l'année 1977.

Pour le budget ajusté de 1976, les crédits inscrits à cet effet s'élevaient à 2 288,5 millions de francs.

2. Feuilleton d'ajustement du budget des pensions pour l'année 1976

Le montant total des crédits supplémentaires inscrits au feuilleton d'ajustement du budget des Pensions pour l'année budgétaire 1976 s'élève à 2 917,1 millions de francs (à savoir 2 332,2 millions de francs pour l'exercice 1976 et 584,9 millions de francs pour les exercices antérieurs) tandis que le montant total des réductions de crédits s'élève à 1 013,6 millions de francs.

L'augmentation nette des crédits atteint par conséquent 1 903,5 millions de francs ou 2,2 p.c. du montant des crédits inscrits initialement au budget des Pensions pour l'année 1976, lesquels s'élevaient à 86 136,5 millions de francs.

Par section, les crédits supplémentaires inscrits au feuilleton d'ajustement du budget des pensions pour 1976 peuvent se décomposer comme suit :

Section I :

(En millions de francs)

Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires (augmentation de 769,9 millions pour l'année 1976 et de 0,2 millions pour les années antérieures, mais également réduction de 38,6 millions).

Solde . . . + 731,5

Sectie II :	
Oorlogspensioenen (verhoging van 652,5 miljoen en vermindering van 600,0 miljoen).	
Saldo . . . . +	52,5
Sectie III :	
Sociale pensioenen (verhoging van 909,8 miljoen voor 1976 en van 584,7 miljoen voor vroegere jaren maar tevens een vermindering van 47,0 miljoen).	
Saldo . . . . +	1 447,5
Sectie IV :	
Diversen (provisioneel krediet) (vermindering van 328,0 miljoen).	
Saldo . . . . -	328,0
Totaal	1 903,5

Hierna volgt een bondig commentaar over de in de verschillende secties van de begroting opgenomen bijkredieten.

SECTIE I

Burgerlijke, kerkelijke en militaire pensioenen

Voor deze sectie bedragen de op het bijblad van de begroting van Pensioenen voor het jaar 1976 uitgetrokken bijkredieten 770,1 miljoen frank, terwijl de kredietverminderingen 38,6 miljoen frank bedragen. De netto-kredietverhoging bereikt bijgevolg 731,5 miljoen frank of 2,3 pct. van het bedrag der kredieten oorspronkelijk ingeschreven in deze sectie van de begroting 1976 en die 31 548,3 miljoen frank bedragen.

Deze verhogingen of verminderingen van kredieten zijn voornamelijk te wijten aan de volgende factoren :

1. Enkele lichte aanpassingen waren noodzakelijk omdat de evolutie van het aantal begunstigten niet volledig overeenstemde met de vooruitzichten zoals die bij de opmaak van de begroting 1976 werden gepland.
2. De perekwatie van sommige pensioenen, ingevolge de sectoriële programmaties in de openbare diensten.
3. De toepassing van de wet van 6 april 1976 tot verhoging van sommige rust- en overlevingspensioenen van het overheidsperoneel. Deze wet voorziet in de inhaling van de pensioenen verleend voor 1 januari 1968 derwijze dat voor evenwaardige loopbanen de gepensioneerde personeelsleden eenzelfde pensioen bekomen ongeacht de ingangsdatum van deze pensioenen. Deze inhaling werd uitgevoerd in 2 fasen respectievelijk op 1 juli 1975 en op 1 juli 1976.
4. De toepassing van de wet van 17 juli 1975 betreffende de pensioengerechtigde leeftijd vastgesteld in sommige pensioenregelingen van de overheidssector (mogelijkheid tot ver-

Section II :	
Pensions de guerre (augmentation de 652,5 millions et réduction de 600,0 millions).	
Solde . . . . +	52,5
Section III :	
Pensions sociales (augmentation de 909,8 millions pour 1976 et de 584,7 millions pour les années antérieures, mais également réduction de 47,0 millions).	
Solde . . . . +	1 447,5
Section IV :	
Divers (crédit provisionnel) (réduction de 328,0 millions).	
Solde . . . . -	328,0
Total	1 903,5

Voici un bref commentaire des crédits supplémentaires inscrits dans les différentes sections de ce budget.

SECTION I

Pensions civiles, ecclésiastiques et militaires

Pour cette section I, les crédits supplémentaires inscrits au feuillet d'ajustement du budget des Pensions pour l'année 1976 s'élèvent à 770,1 millions de francs (à savoir 769,9 millions pour l'année en cours et 0,2 millions pour les années antérieures), tandis que les réductions de crédits s'élèvent à 38,6 millions de francs. L'augmentation nette des crédits atteint par conséquent 731,5 millions de francs ou 2,3 p.c. du montant des crédits initialement inscrits dans cette section du budget de 1976, lesquels s'élevaient à 31 548,3 millions de francs.

Ces augmentations ou réductions de crédits résultent principalement des causes suivantes :

1. Quelques adaptations ont été nécessaires étant donné que pour certaines catégories de pensions, rentes ou allocations, l'évolution du nombre des bénéficiaires n'a pas été entièrement conforme aux prévisions établies lors de l'élaboration du budget pour 1976.
2. De la péréquation de certaines pensions suite aux programmations sectorielles dans les services publics.
3. De l'application de la loi du 6 avril 1976 majorant certaines pensions de retraite et de survie des agents du secteur public. Cette loi a permis le rattrapage des pensions accordées avant le 1er janvier 1968 de manière à ce que, pour des carrières équivalentes, les agents pensionnés obtiennent des pensions égales quelle que soit la date de prise en cours de leur pension. Ce rattrapage a été effectué en deux étapes, respectivement au 1er juillet 1975 et au 1er juillet 1976.
4. De l'application de la loi du 17 juillet 1975 relative aux conditions d'âge fixées dans certains régimes de pensions du secteur public (possibilité d'anticipation jusqu'à l'âge de

vroegde oppensioenstelling vanaf 60 jaar voor de vrouwelijke personeelsleden en voor de gerechtigden op een statuut van nationale erkentelijkheid).

5. De wet van 9 juli 1976 tot wijziging en aanpassing van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten. Daar het bedrag van de pensioenen van de invaliden van vreedstijd en hun gerechtigden in vaste verhouding verbonden is aan dat van de oorlogspensioenen, werden deze pensioenen verhoogd met 2,5 pct. op 1 juli 1975, deze verhoging werd op 3,5 pct. gebracht vanaf 1 januari 1976.

SECTIE II

Oorlogspensioenen

Voor deze sectie bedragen de bijkredieten die op het bijblad van de begroting van Pensioenen voor het jaar 1976 werden uitgetrokken 652,5 miljoen frank, terwijl de kredietverminderingen 600,0 miljoen frank belopen.

De netto-verhoging van de kredieten bedraagt bijgevolg 52,5 miljoen frank of 0,5 pct. van het totaal der kredieten uitgetrokken op deze sectie van de begroting van 1976 die 10 363,2 miljoen bedragen.

Deze kredietverhogingen of -verminderingen zijn hoofdzakelijk te wijten aan de volgende oorzaken :

1. Enkele lichte aanpassingen waren noodzakelijk omdat de evolutie van het aantal begunstigten voor sommige categorieën van pensioenen, renten of toelagen, bij de opmaak van de begroting voor 1976 niet helemaal overeenstemt met de vastgestelde voorzieningen.

2. Een wet van 9 juli 1976 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten wat betreft de militaire oorlogsslachtoffers enerzijds, en van de wet van 15 juli 1976 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de pensioenen en renten van de burgerlijke slachtoffers van de beide oorlogen en van hun rechthebbers wat betreft de burgerlijke oorlogsslachtoffers anderzijds hebben de speciale inspanning van de Regering ten gunste van de slachtoffers van de vaderlandse plicht verwezenlijkt : de kredieten bestemd om de verschillende maatregelen vervat in deze wetten worden niet langer meer behouden onder de vorm van een provisioneel krediet maar werden in de verschillende artikelen « ad hoc » ingeschreven.

SECTIE III

Sociale pensioenen

Voor deze sectie bedragen de bijkredieten die op het bijblad van de begroting van Pensioenen voor 1976 werden uitgetrokken 1 494,5 miljoen frank (909,8 miljoen frank voor het jaar 1976 en 584,7 miljoen frank voor de vroegere jaren) terwijl de kredietvermindering 47,0 miljoen frank bedraagt. De netto-kredietvermeerdering bedraagt bijgevolg 1 447,5 mil-

60 ans pour les agents féminins et les bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale).

5. De la loi du 9 juillet 1976 modifiant et complétant la législation relative aux pensions et rentes de guerre. Les taux des pensions des invalides du temps de paix et de leurs ayants droit étant liés aux taux des pensions de la guerre, ces pensions ont été majorées de 2,5 p.c. au 1er juillet 1975, cette majoration étant portée à 3,5 p.c. à partir du 1er janvier 1976.

SECTION II

Pensions de guerre

Pour cette section II, les crédits supplémentaires inscrits au feuillet d'ajustement du budget des pensions pour l'année 1976 s'élèvent à 652,5 millions de francs tandis que les réductions de crédits s'élèvent à 600,0 millions de francs.

L'augmentation nette des crédits atteint par conséquent 52,5 millions de francs ou 0,5 p.c. du montant des crédits initialement inscrits dans cette section du budget de 1976, lesquels s'élevaient à 10 363,2 millions de francs.

Ces augmentations ou réductions de crédits résultent principalement des causes suivantes :

1. Quelques adaptations mineures ont été nécessaires étant donné que pour certaines catégories de pensions, rentes ou allocations, l'évolution du nombre des bénéficiaires n'a pas été entièrement conforme aux prévisions établies lors de l'élaboration du budget pour 1976.

2. La loi du 9 juillet 1976 modifiant et complétant la législation relative aux pensions et aux rentes de guerre pour ce qui concerne les victimes militaires d'une part, et la loi du 15 juillet 1976 modifiant et complétant la législation relative aux pensions et rentes des victimes civiles des deux guerres et leurs ayants droit pour ce qui concerne les victimes civiles d'autre part, ayant matérialisé l'effort spécial du Gouvernement en faveur des victimes du devoir patriotique, les crédits destinés à couvrir les différentes mesures contenues dans ces lois ne sont plus maintenus sous la forme d'un crédit provisionnel mais répartis entre les différents articles « ad hoc ».

SECTION III

Pensions sociales

Pour cette section, les crédits supplémentaires inscrits au feuillet d'ajustement du budget des Pensions pour 1976 s'élèvent à 1 494,5 millions de francs (à savoir 909,8 millions de francs pour l'année 1976 et 584,7 millions de francs pour les années antérieures) tandis que les réductions de crédits s'élèvent à 47,0 millions de francs. L'augmentation nette des

joen frank, of 3,5 pct. van het bedrag der kredieten oorspronkelijk ingeschreven in deze sectie van de begroting 1976 en die 41 608,5 miljoen frank bedragen.

Deze kredietvermeerderingen of -verminderingen zijn te wijten aan de verschillende aanpassingen ten gevolge van de evolutie van de behoeften die sinds het opmaken van de begroting voor 1976 werden vastgesteld en voornamelijk :

— het gewaarborgd inkomen voor bejaarden : + 401,5 miljoen;

— de invaliditeitspensioenen van de mijnwerkers : + 100,2 miljoen;

— de bijzondere toelage aan de Rijkdienst voor werknemerspensioenen (verhoging van de werknemerspensioenen en invoering van een mechanisme waardoor het bedrag van de pensioenen wordt aangepast aan de evolutie van het algemeen welzijn) : + 980,7 miljoen (waarvan 580,7 miljoen voor vroegere jaren).

SECTIE IV

Diversen

Voor deze sectie IV werden de kredieten met 328,0 miljoen frank verminderd rekening houdend met de evolutie van de index in de loop van het jaar 1976.

B. Bespreking

VRAAG 1

Krachtens de wet van 17 juli 1975 kunnen in het pensioenregime van de openbare sector de vrouwelijke personeelsleden en de gerechtigden op een statuut van nationale erkentelijkheid een vervroegd pensioen bekomen.

In dat verband wenst een lid te vernemen hoeveel gerechtigden het vervroegd pensioen hebben aangevraagd en welke de duur is van de vervroeging.

Hij wenst eveneens te vernemen of de uitbreiding van die maatregel tot andere categorieën van gerechtigden, die onlangs in de privé-sector werd doorgevoerd, eveneens voor de personeelsleden in overheidsdienst zal worden toegepast.

ANTWOORD

De volgende tabel geeft het antwoord op het eerste deel van de vraag voor de periode van 1 januari 1976 tot 30 september 1976.

Leeftijd	Vrouwen	Gerechtigden op een statuut van nationale erkentelijkheid
60	28	23
61	16	26
62	4	28
63	5	21
64	14	28
Totaal	67	126

crédits s'élève par conséquent à 1 447,5 millions de francs ou 3,5 p.c. du montant des crédits initialement inscrits dans cette section du budget de 1976, lesquels s'élevaient à 41 608,5 millions de francs.

Ces augmentations ou réductions de crédits résultent de diverses adaptations suite à l'évolution des besoins observés depuis l'élaboration du budget de 1976 et principalement :

— du revenu garanti aux personnes âgées : + 401,5 millions de francs;

— des pensions d'invalidité des ouvriers mineurs : + 100,2 millions de francs;

— de la subvention spéciale versée à l'Office national des Pensions pour travailleurs salariés (majoration des pensions des travailleurs salariés et instauration d'un mécanisme d'adaptation du montant des pensions à l'évolution du bien-être général) : + 980,7 millions (dont 580,7 millions pour les années antérieures).

SECTION IV

Divers

Pour la section IV, les crédits ont été réduits de 328,0 millions de francs, compte tenu de l'évolution de l'index dans le courant de l'année 1976.

B. Discussion

QUESTION 1

Aux termes de la loi du 17 juillet 1975, les agents féminins ainsi que les bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale peuvent obtenir une pension anticipée dans le régime des pensions du secteur public.

A cet égard, un membre souhaite connaître le nombre d'ayants droit qui ont sollicité la pension anticipée, ainsi que la durée de l'anticipation.

Il souhaite également savoir si l'extension de cette mesure à d'autres catégories d'ayants cause, telle qu'elle a été récemment prévue dans le secteur privé, s'appliquera également aux agents des services publics.

REPONSE

Le tableau ci-après répond à la première partie de la question, en ce qui concerne la période du 1er janvier 1976 au 30 septembre dito.

Age	Femmes	Bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale
60	28	23
61	16	26
62	4	28
63	5	21
64	14	28
Total	67	126

Wat het tweede deel van de vraag betreft moet worden opgemerkt dat deze aangelegenheid het voorwerp uitmaakt van een eis gesteld door de vaderlandslievende verenigingen en als dusdanig werd opgenomen in het protocol van akkoord afgesloten tussen de Regering en deze vaderlandslievende verenigingen. Het is bijgevolg de « permanente commissie » die in het raam van het protocol belast werd met de regeling van alle nog hangende problemen van de oorlogsslachtoffers, die zich zal dienen uit te spreken over de gevraagde uitbreiding.

VRAAG 2

De wet van 2 augustus 1971 heeft een nieuwe wijze van indexatie van de pensioenen ingevoerd. De commissie vraagt een vergelijking te maken tussen de twee wijzen van berekening.

ANTWOORD

De gevraagde vergelijking werd uitgevoerd op basis van een maandelijks pensioenbedrag van 10 000 frank op 1 juli 1962.

Datum —	Regeling wet 12 april 1960 —	Regeling wet 2 augustus 1971 vanaf 1 januari 1971 —
1-07-1962	10 000	10 000
1-08-1962	10 250	10 250
1-12-1963	10 500	10 500
1-08-1964	10 750	10 750
1-01-1965	11 000	11 000
1-08-1965	11 250	11 250
1-03-1966	11 500	11 500
1-07-1966	11 750	11 750
1-06-1967	12 000	12 000
1-01-1968	12 250	12 250
1-12-1968	12 500	12 500
1-05-1969	12 750	12 750
1-12-1969	13 000	13 000
1-04-1970	13 250	13 250
1-11-1970	13 500	13 500
1-04-1971	13 750	13 750
1-09-1971	14 000	—
1-10-1971	—	14 045
1-01-1972	14 250	—
1-02-1972	—	14 326
1-05-1972	14 500	—
1-08-1972	—	14 612
1-09-1972	14 750	—
1-11-1972	—	14 905
1-12-1972	15 000	—
1-02-1973	—	15 203
1-03-1973	15 250	—
1-05-1973	15 500	15 507
1-09-1973	15 750	15 817
1-12-1973	16 000	—
1-01-1974	—	16 133
1-02-1974	16 250	—
1-03-1974	—	16 456
1-04-1974	16 500	—
1-05-1974	16 750	16 785

En ce qui concerne la seconde partie de la question, il convient de souligner que ce problème fait l'objet d'une revendication posée par les associations patriotiques et reprise à ce titre dans le protocole d'accord conclu entre ces dernières et le Gouvernement. C'est dès lors la « commission permanente » chargée, dans le cadre du protocole en cause, du règlement du résidu des problèmes litigieux relatifs aux victimes de guerre, qui devra se prononcer au sujet de l'extension demandée.

QUESTION 2

La loi du 2 août 1971 a introduit une nouvelle méthode d'indexation des pensions. La Commission demande d'établir une comparaison entre les deux méthodes de calcul.

REPONSE

La comparaison demandée a été effectuée sur base d'un montant mensuel de pension de 10 000 francs au 1er juillet 1962.

Date —	Système de la loi du 12 avril 1960 —	Système de la loi du 2 août 1971 à partir du 1 ^{er} janvier 1971 —
1-07-1962	10 000	10 000
1-08-1962	10 250	10 250
1-12-1963	10 500	10 500
1-08-1964	10 750	10 750
1-01-1965	11 000	11 000
1-08-1965	11 250	11 250
1-03-1966	11 500	11 500
1-07-1966	11 750	11 750
1-06-1967	12 000	12 000
1-01-1968	12 250	12 250
1-12-1968	12 500	12 500
1-05-1969	12 750	12 750
1-12-1969	13 000	13 000
1-04-1970	13 250	13 250
1-11-1970	13 500	13 500
1-04-1971	13 750	13 750
1-09-1971	14 000	—
1-10-1971	—	14 045
1-01-1972	14 250	—
1-02-1972	—	14 326
1-05-1972	14 500	—
1-08-1972	—	14 612
1-09-1972	14 750	—
1-11-1972	—	14 905
1-12-1972	15 000	—
1-02-1973	—	15 203
1-03-1973	15 250	—
1-05-1973	15 500	15 507
1-09-1973	15 750	15 817
1-12-1973	16 000	—
1-01-1974	—	16 133
1-02-1974	16 250	—
1-03-1974	—	16 456
1-04-1974	16 500	—
1-05-1974	16 750	16 785

Datum	Regeling wet 12 april 1960	Regeling wet 2 augustus 1971 vanaf 1 januari 1971	Date	Système de la loi du 12 avril 1960	Système de la loi du 2 août 1971 à partir du 1 ^{er} janvier 1971
1-06-1974	17 000	17 120	1-06-1974	17 000	17 120
1-07-1974	17 250	—	1-07-1974	17 250	—
1-08-1974	17 500	17 463	1-08-1974	17 500	17 463
1-09-1974	17 750	17 813	1-09-1974	17 750	17 813
1-10-1974	18 000	—	1-10-1974	18 000	—
1-11-1974	18 250	18 169	1-11-1974	18 250	18 169
1-12-1974	18 500	18 532	1-12-1974	18 500	18 532
1-02-1975	18 750	18 902	1-02-1975	18 750	18 902
1-03-1975	19 000	—	1-03-1975	19 000	—
1-04-1975	19 250	19 280	1-04-1975	19 250	19 280
1-06-1975	19 500	—	1-06-1975	19 500	—
1-07-1975	19 750	19 666	1-07-1975	19 750	19 666
1-09-1975	20 000	20 059	1-09-1975	20 000	20 059
1-11-1975	20 250	—	1-11-1975	20 250	—
1-12-1975	20 500	20 461	1-12-1975	20 500	20 461
1-01-1976	20 750	—	1-01-1976	20 750	—
1-02-1976	21 000	20 871	1-02-1976	21 000	20 871
1-04-1976	21 250	21 288	1-04-1976	21 250	21 288
1-06-1976	21 500	—	1-06-1976	21 500	—
1-07-1976	21 750	21 713	1-07-1976	21 750	21 713
1-09-1976	22 000	—	1-09-1976	22 000	—
1-11-1976	22 250	22 148	1-11-1976	22 250	22 148

VRAAG 3

Krachtens de wet van 28 april 1958 kan het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede hun rechthebbenden onder bepaalde voorwaarden het pensioenregime bekomen dat geldt voor het personeel der ministeries.

De Commissie wenst een uiteenzetting omtrent de toepassing van deze wet, de financiering van de eraan verbonden lasten alsmede de lijst van de aangesloten organismen.

ANTWOORD

De wet van 28 april 1958 laat toe het pensioenstelsel van het Rijkspersoneel uit te breiden tot de organismen van openbaar nut, die daartoe door de Koning dienen te worden aangewezen, in zoverre dit personeel een wettelijk of reglementair statuut bezit, dat overeenstemt met dit van het Rijkspersoneel.

Voor de vaststelling van het pensioen komen in aanmerking, buiten de diensten verricht in de instellingen die aan de wet onderworpen zijn, de diensten die gepresteerd werden in de afgeschafte instellingen van openbaar nut waarvan de bevoegdheden echter geheel of ten dele werden overgenomen door de organismen die onderworpen zijn aan de wet, evenals elke diensttijd verricht bij de Staat of aanneembaar zijn krachtens de wetgeving van toepassing op het Rijkspersoneel.

Ieder jaar wordt het bedrag van de tijdens het vorige jaar inzake rustpensioen gedane uitgaven omgeslagen over de aan de wet onderworpen organismen, naar rato van de gedurende dat jaar voor hun personeel betaalde wedden. Dit bedrag wordt echter vooraf verminderd met de verhogingen van de rustpensioenen die te wijten zijn aan de inaanmerkingneming

QUESTION 3

Selon la loi du 28 avril 1958, le personnel de certains organismes d'intérêt public ainsi que leurs ayants droit peuvent obtenir, sous certaines conditions, le régime de pension prévu pour le personnel des ministères.

La Commission souhaite obtenir un exposé relatif à l'application de cette loi, au financement des charges qui s'y rapportent, de même que la liste des organismes affiliés.

REPONSE

La loi du 28 avril 1958 permet d'étendre le régime de pensions des agents de l'Etat au personnel des organismes d'intérêt public qu'il appartient au Roi de désigner, pour autant que ce personnel soit doté d'un statut légal ou réglementaire analogue à celui des agents de l'Etat.

Sont admissibles pour l'établissement des pensions, outre les services accomplis dans les organismes soumis à la loi, ceux qui ont été rendus dans des organismes d'intérêt public supprimés, mais dont les attributions ont été reprises en tout ou en partie par les organismes assujettis à la loi, de même que tout service accompli à l'Etat ou admissible en vertu de la législation applicable aux agents de l'Etat.

Chaque année, le montant des dépenses effectuées en matière de pensions de retraite durant l'année précédente est réparti entre les organismes soumis à la loi au prorata des traitements payés pour leur personnel au cours de la même année. Ce montant est préalablement réduit des majorations de pensions de retraite dues à la prise en considération des

van bonificaties van allerlei aard en van diensten die verricht werden bij de Staat, en die verdeeld worden tussen de instellingen van openbaar nut en de Staat in evenredigheid met de duur van de wederzijds bewezen diensten.

Vanaf de aansluiting van een organisme, laat de Staat de wiskundige reserves overschrijven van de bijdragen die werden gestort in het pensioenstelsel van de werknemers, wat tot gevolg heeft dat dit stelsel ontslagen is van zijn verplichtingen ten aanzien van de betrokkenen, voor de diensten die toegelaten zijn in het kader van de wet.

De helft van de bedragen die uit deze overdracht voortvloeien wordt eveneens in mindering gebracht van de last der rustpensioenen te dragen door de aangesloten organismen, de andere helft dient voor de financiering van de overlevingspensioenen.

De overlevingspensioenen vallen ten laste van het Fonds voor overlevingspensioenen van het Rijkspersoneel. Ze worden gefinancierd door de hierbovenvermelde sommen bekomen van het pensioenstelsel voor werknemers en door een voorafhouding van 6,5 pct. toegepast vanaf de aansluiting op de wedde van het personeel.

Momenteel genieten de volgende instellingen van het stelsel ingevoerd door de wet van 28 april 1958 :

- Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.
- Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag.
- Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen.
- Nationale Kas voor Bediendpensioenen.
- Bijzondere compensatiekas voor kinderbijslag voor de gemeenten, de instellingen die ervan afhankelijk zijn en de verenigingen van gemeenten.
- Bijzondere verrekenkas voor gezinsvergoedingen ten bate van de arbeiders van de diamantnijverheid.
- Fonds voor Arbeidsongevallen.
- Fonds voor Beroepsziekten.
- Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers.
- Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.
- Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers.
- Rijksdienst voor Werknemerspensioenen.
- Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
- Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie.
- Nationale Arbeidsraad.
- Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen.
- Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen.
- Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
- Pool van Zeelieden ter Koopvaardij.
- Hoge Raad voor het Gezin en voor de Derde Leeftijd.
- Nationaal Werk voor Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers.
- Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden.
- Wegenfonds
- Regie der Gebouwen.

bonifications de toute nature et des services accomplis à l'Etat, qui sont réparties entre les organismes d'intérêt public et l'Etat proportionnellement à la durée des services administratifs rendus de part et d'autre.

Dès l'affiliation d'un organisme, l'Etat se fait verser les réserves mathématiques des cotisations qui avaient été versées au régime de pension des travailleurs salariés, ce qui a pour effet de décharger ce régime de ses obligations envers les intéressés pour les services admis dans le cadre de la loi.

La moitié des sommes découlant de ce transfert est également déduite de la charge des pensions de retraite incombant à la collectivité des organismes affiliés, l'autre moitié servant à financer les pensions de survie.

Les pensions de survie sont à charge du Fonds des pensions de survie du personnel de l'Etat. Elles sont financées par les sommes obtenues du régime de pension des travailleurs salariés, dont il vient d'être question et, dès l'affiliation d'un organisme à la loi, par le prélèvement d'une retenue de 6,5 p.c. sur le traitement du personnel.

A ce jour, les organismes cités ci-après bénéficient du régime institué par la loi du 28 avril 1958 :

- Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité.
- Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge.
- Caisse nationale des pensions de retraite et de survie.
- Caisse nationale des pensions pour employés.
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales des communes, établissements qui en dépendent et associations de communes.
- Caisse spéciale de compensation pour allocations familiales en faveur des travailleurs de l'industrie diamantaire.
- Fonds des accidents du travail.
- Fonds des maladies professionnelles.
- Fonds national de retraite des ouvriers mineurs.
- Institut national d'assurance maladie-invalidité.
- Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés.
- Office national des pensions pour travailleurs salariés.
- Office national de sécurité sociale.
- Office national des vacances annuelles.
- Conseil national du Travail.
- Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage.
- Fonds national de reclassement social des handicapés.
- Office national de l'emploi.
- Pool des marins de la marine marchande.
- Conseil supérieur de la Famille et du Troisième Age.
- Œuvre nationale des anciens combattants et des victimes de la guerre.
- Œuvre nationale des invalides de guerre.
- Fonds des routes.
- Régie des bâtiments.

N.V. Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen.
 Rijksinstituut voor Grondmechanica.
 Autonome Haven van Luik.
 Naamloze Vennootschap « Zeekanaal en Haveninrichtingen van Brussel ».

Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen.

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.
 Bedrijfsraad voor het Metaal.
 Bedrijfsraad voor het Bouwbedrijf.
 Bedrijfsraad voor Textiel en Kleding.
 Bedrijfsraad voor de Visserij.
 Planbureau.
 Bedrijfsraad Scheikunde.
 Bedrijfsraad voor de Voeding.
 Bedrijfsraad voor het Leder.
 Bedrijfsraad voor het Papier.
 Belgisch Instituut voor Normalisatie.
 Secretariaat van de Hoge Raad voor de Middenstand.
 Secretariaat van de Kamers voor Ambachten en Neringen.
 Nationaal Orkest van België.
 Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen.
 Dienst voor Overzeese Sociale Zekerheid.
 Nationale Zuiveldienst.
 Nationale dienst voor de afzet van Land- en Tuinbouwprodukten.
 Belgische dienst voor bedrijfsleven en landbouw.
 Gewestelijke Economische Raad voor Brabant.
 Conseil économique régional pour la Wallonie.
 Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen.

VRAAG 4

Een lid wenst het huidige bedrag te kennen van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

ANTWOORD

In toepassing van het bepaalde in het koninklijk besluit van 17 september 1976, bedraagt het jaarlijks bedrag, aan index 164,06, van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, ingesteld bij de wet van 1 april 1969 :

108 902 frank per jaar of 9 075 frank per maand indien de aanvrager een gehuwd persoon is die niet uit de echt gescheiden is of indien een deel van het gewaarborgd inkomen toegekend werd aan de echtgenote daar de echtgenoten niet meer samenwonen.

78 825 frank per jaar of 6 568 frank per maand in de andere gevallen.

VRAAG 5

De pensioenen van de personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs vallen ten laste van de Openbare Schatkist. De pensioenen van de personeelsleden van het provinciaal onderwijs, met uitzondering evenwel van het normaal onderwijs zijn ten laste van de provincie.

Compagnie des installations maritimes de Bruges.
 Institut géotechnique de l'Etat.
 Port autonome de Liège.
 Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles.

Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires.

Conseil central de l'Economie.
 Conseil professionnel du Métal.
 Conseil professionnel de la Construction.
 Conseil professionnel du Textile et du Vêtement.
 Conseil professionnel de la Pêche.
 Bureau du Plan.
 Conseil professionnel de la Chimie.
 Conseil professionnel de l'Alimentation.
 Conseil professionnel du Cuir.
 Conseil professionnel du Papier.
 Institut belge de Normalisation.
 Secrétariat du Conseil supérieur des Classes moyennes.
 Secrétariat des Chambres des Métiers et Négoce.
 Orchestre national de Belgique.
 Institut national des assurances sociales pour travailleurs indépendants.
 Office de sécurité sociale d'outre-mer.
 Office national du lait et de ses dérivés.
 Office national des débouchés agricoles et horticoles.
 Office belge de l'économie et de l'agriculture.
 Conseil économique régional pour le Brabant.
 Conseil économique régional pour la Wallonie.
 Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen.

QUESTION 4

Un membre désire connaître le montant actuel du revenu garanti aux personnes âgées.

REPONSE

En application de l'arrêté royal du 17 septembre 1976, le montant annuel à l'indice 164,06 du revenu garanti aux personnes âgées, institué par la loi du 1er avril 1969, est de :

108 902 francs par an ou 9 075 francs par mois lorsque le demandeur est un homme marié qui n'est pas séparé de corps ou lorsqu'une partie du revenu garanti est accordée à l'épouse parce que les époux ne cohabitent pas.

78 825 francs par an ou 6 568 francs par mois dans les autres cas.

QUESTION 5

Les pensions du personnel de l'enseignement subventionné sont à charge du Trésor public. Les pensions des membres du personnel de l'enseignement provincial, à l'exception de l'enseignement normal, sont à charge des provinces.

Een lid wenst de oorzaken van dit onderscheid te kennen.

ANTWOORD

Artikel 40 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van zekere bepalingen betreffende de wetgeving op het onderwijs bepaalt dat ieder personeelslid, in de toelageregeling opgenomen, zijn rechten op een pensioen ten laste van de Schatkist mag laten gelden, wanneer hij zich in de voorwaarden bevindt vereist door de wet die op hem toepasselijk zou zijn, indien hij tot het onderwijzend personeel van de Staat zou behoren.

Op dit principe maakt artikel 47, eerste lid, 2°, van deze wet, zoals gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 29 juli 1961 uitzondering ten gunste van de leden van het onderwijzend personeel voor wie reeds een wet of een reglement een pensioenstelsel heeft ingesteld ten laste van *een openbaar* bestuur.

Aldus bleven de leden van het onderwijzend provinciaal personeel verder genieten van de pensioenstelsels uitgevaardigd door de diverse provinciale reglementen. Deze reglementen kunnen ten andere, om reden van het beginsel van de autonomie der provinciale machten, inzake recht op en berekening van pensioenen voorwaarden inhouden die voordeliger zijn dan deze bestaande in het pensioenstelsel ten laste van de Openbare Schatkist.

De leden van de provinciale normaalscholen en van de daaraan verbonden oefenscholen genieten een pensioen ten laste van de Openbare Schatkist krachtens het bepaalde in de wet van 10 juni 1937 inzake de pensioenen en de terbeschikkingstelling van de leden van het onderwijzend personeel der aangenomen en aanneembare scholen, zomede van de erkende vrije normaalscholen.

VRAAG 6

In sectie IV wordt een krediet voorzien van 2 972,8 miljoen tot dekking van de lasten voor de hele begroting, voortvloeiend uit een eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen en uit de sociale programmatie.

Een lid wenst een indeling van deze kredieten volgens hun bestemming.

ANTWOORD

Onlangs werden verschillende sectoriële programmaties afgesloten (Financiën, Posterijen...). Achteraf is gebleken dat enkele aanpassingen nodig waren. De financiële weerslag is echter heel gering.

Het krediet van 2 972,8 miljoen is dus op een klein bedrag na volledig bestemd tot dekking van de lasten wegens de stijging van het indexcijfer.

VRAAG 7

De wet van 6 april 1976 voorziet in de realisatie in twee fasen van de zogenaamde inhaalmaatregelen.

Een lid wenst een indeling te krijgen per fase en per categorie van gerechtigden.

Un membre désire connaître la raison d'être de cette différence de régime.

REPONSE

L'article 40 de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement stipule que tout membre du personnel enseignant admis aux subventions peut faire valoir ses droits à une pension à charge du Trésor public s'il remplit les conditions fixées par la législation qui lui serait applicable s'il faisait partie du personnel enseignant de l'Etat.

A ce principe, l'article 47, alinéa 1er, 2°, de cette loi, tel qu'il a été modifié par l'article 1er de la loi du 29 juillet 1961 fait exception en faveur des membres du personnel enseignant pour lesquels la loi ou un règlement ont déjà institué un régime de pension à charge *d'un pouvoir public*.

C'est ainsi que les membres du personnel enseignant provincial continuent à bénéficier de régimes de pensions édictés par les divers règlements provinciaux. Ces règlements peuvent d'ailleurs en vertu du principe de l'autonomie des pouvoirs provinciaux, prévoir des conditions d'octroi et de calcul des pensions plus favorables que celles qui existent dans le régime de pension à charge du Trésor public.

Quant aux membres des écoles normales provinciales et des écoles d'application y annexées, ils bénéficient d'une pension à charge du Trésor public en vertu de la loi du 10 juin 1937 relative aux pensions et à la mise en disponibilité des membres du personnel enseignant des écoles adoptées et adoptables ainsi que des écoles normales libres agréées.

QUESTION 6

La section IV prévoit un crédit de 2 972,8 millions portant couverture des charges relatives à l'entièreté du budget, résultant d'une majoration éventuelle de l'indice des prix à la consommation et de la programmation sociale.

Un membre souhaite une ventilation de ces crédits suivant leur destination.

REPONSE

Différentes programmations sectorielles (Finances, Postes...) ont été conclues dernièrement. Certains ajustements se sont avérés nécessaires après coup. L'incidence financière est toutefois minime.

Par conséquent, le crédit de 2 972,8 millions est, à l'exception d'un petit montant, totalement destiné à couvrir les charges résultant de la majoration de l'index.

QUESTION 7

La loi du 6 avril 1976 prévoit la réalisation, en deux phases, de ce qu'il est convenu d'appeler les mesures de rattrapage.

Un membre désire obtenir une répartition par phase et par catégorie de bénéficiaires.

ANTWOORD

De gevraagde statistische inlichtingen in verband met de inhaalmaatregel die werd doorgevoerd op 1 juli 1976, zijn samengebracht in de volgende tabel :

Wat betreft de pensioenen rechtstreeks ten laste van de Openbare Schatkist :

REPONSE

Les renseignements statistiques demandés au sujet du rattrapage qui a été effectué au 1er juillet 1976 sont rassemblés dans le tableau ci-dessous :

Pour ce qui concerne les pensions directement à charge du Trésor public :

Categorieën van pensioenen — Catégorie de pensions	Aantal gerechtigden — Nombre de bénéficiaires	Totaalbedrag der maandelijkse verhoging der pensioenen (op 1 juli 1976, 1 ^e en 2 ^e fase samen) — Montant total des augmentations mensuelles des pensions (au 1 ^{er} juillet 1976, 1 ^{re} et 2 ^e phases réunies)	Totaalbedrag der betaalde achterstallen voor de 1 ^e fase (periode van 1 juli 1975 tot 30 juni 1976) — Montant total des arriérés payés pour la 1 ^{re} phase (période du 1 ^{er} juillet 1975 au 30 juin 1976)
<i>Rustpensioenen. — Pensions de retraite :</i>			
Personeel der ministeries, van het Rijksonderwijs en ermede gelijkgestelden. — <i>Personnel des ministères, de l'enseignement de l'Etat et assimilé . . .</i>	5 734	4 667 939	18 521 271
Bedienaars der erediensten. — <i>Ministres des cultes . . .</i>	272	142 945	836 427
Personeel van het gesubsidieerd onderwijs. — <i>Personnel de l'enseignement subventionné . . .</i>	5 779	868 352	6 430 480
Personeel van het leger en van de rijkswacht. — <i>Personnel de l'armée et de la gendarmerie . . .</i>	9 101	3 443 825	18 716 086
Totaal rustpensioenen. — <i>Total pensions de retraite . . .</i>	20 886	9 123 061	44 504 264
<i>Overlevingspensioenen. — Pensions de survie :</i>			
Burgerlijke. — <i>Civiles . . .</i>	7 216	3 893 963	16 390 275
Militaire. — <i>Militaires . . .</i>	7 295	2 571 583	13 803 591
Totaal overlevingspensioenen. — <i>Total pensions de survie . . .</i>	14 511	6 465 546	30 193 866
Algemeen totaal. — <i>Total général . . .</i>	35 397	15 588 607	74 698 130

VRAAG 8

Een lid verwondert er zich over dat er nog altijd kredieten worden uitgetrokken voor het verlenen van bepaalde hulp-gelden (art. 11.07) als wanneer, sinds 1971, een minimum-pensioenbedrag aan de vroegtijdig gepensioneerden wordt ge-waarborgd.

ANTWOORD

In principe zijn die kredieten bestemd om in uitzonderlijke omstandigheden hulp-gelden te verlenen aan de personeels-le-den of aan hun rechthebbenden die in een benarde toestand verkeren om reden o.a. dat zij geen aanspraak kunnen ma-ken op pensioen of slechts een gering pensioen of wacht-geld bekomen hebben.

De door het lid aangehaalde maatregel, die in vele gevallen een verbetering betekent, biedt daarom nog geen oplossing voor elke benarde situatie.

Zulks is o.a. het geval voor sommige tijdelijke personeels-le-den en hun rechthebbenden.

De thans ingeschreven kredieten zijn echter meestal be-stemd om de vroeger toegekende hulp-gelden te dekken.

VRAAG 9

Artikel 01.01 heeft betrekking op de overdrachten uit te voeren krachtens de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling

QUESTION 8

Un membre s'étonne que des crédits soient encore prévus pour l'octroi de certains secours (art. 11.07), alors que, depuis 1971, un taux de pension minimum est garanti aux per-sonnes ayant pris leur retraite par anticipation.

REPONSE

En principe, ces crédits sont destinés à l'octroi de secours, dans des circonstances exceptionnelles, aux agents ou à leurs ayants droit qui se trouvent dans une situation malheureuse, notamment parce qu'ils ne peuvent prétendre à une pension ou qu'ils n'ont obtenu qu'une pension ou un traitement de disponibilité minimales.

La mesure visée par le membre, qui permet une améliora-tion dans de nombreux cas, n'apporte pas pour autant une solution à chaque situation malheureuse.

Tel est notamment le cas pour certains agents temporaires et leurs ayants droit.

Les crédits actuellement inscrits sont, toutefois, dans la plupart des cas, destinés à couvrir les secours accordés anté-rieurement.

QUESTION 9

L'article 01.01 vise les transferts à opérer conformément à la loi du 5 août 1968 établissant certaines relations entre les

van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privé-sector.

Een lid verwondert zich erover dat de op dat artikel ingeschreven kredieten zowel voor 1976 als voor 1977 op een zelfde bedrag werden vastgesteld.

ANTWOORD

Het koninklijk besluit tot vaststelling van de modaliteiten ter uitvoering van de bepalingen van de wet van 5 augustus 1968 betreffende de in de vraag bedoelde overdrachten werd getroffen op 5 november 1971.

De vaststelling van het bedrag van die overdrachten vereist de tussenkomst van de Administratie der Pensioenen en van de Rijksdienst voor werknemerspensioenen.

De oprichtingen en de organisatie van de nodige uitvoeringsdiensten alsmede de oppuntstelling van de onontbeerlijke samenwerking tussen deze diensten heeft heel wat tijd in beslag genomen en wel dermate, dat pas vanaf einde 1972 tot de eigenlijke uitvoering kon worden overgegaan.

Met de tijd werden zowel de samenwerking als de werkmethode dermate verbeterd dat een steeds vluggere afhandeling van de dossiers mogelijk werd wat blijkt uit de volgende tabel met de jaarlijkse realisaties.

1972	2 451
1973	52 303 410
1974	168 295 786
1975	199 999 188
1976	145 069 844

(tot op 31 augustus).

Hieruit mag men afleiden dat het bedrag van de overdrachten voor het jaar 1977 minstens even hoog zal zijn als dit voor 1976.

VRAAG 10

De wetgeving betreffende de overlevingsrenten ten laste van de Koloniale Verzekeringskas laat niet toe dat de derde echtgenote van een oud-koloniaal een overlevingsrente bekomt, in tegenstelling tot de overlevingspensioenregeling van het Belgisch overheids personeel waar dit wel het geval is.

Een lid wenst te weten of het in de bedoeling ligt van de Regering om beide wetgevingen te harmoniseren.

ANTWOORD

Het probleem van de opheffing der bepalingen vervat in paragraaf 2 van artikel 6 van het decreet van 28 juni 1957 houdende statuut van de Koloniale Verzekeringskas, die de derde echtgenote van een oud-koloniaal uitsluit van het recht op een overlevingsrente, maakt op dit ogenblik het voorwerp uit van een voorstel van wet (Gedr. St. nr. 500, 1974-1975, nr. 1) ingediend bij de Senaat.

Het beoogde doel is de gelijkstelling met de bepalingen van de wet van 30 april 1958 die in een recht op overlevingspensioen ten laste van de Openbare Schatkist voorzien ten gunste van de vrouw die een gewezen lid van het Rijksper-

sonnel des pensions du secteur public et ceux du secteur privé.

Un membre s'étonne de constater que les crédits inscrits à cet article sont identiques pour 1977 à ceux de 1976.

REPONSE

L'arrêté royal fixant les modalités d'exécution des dispositions de la loi du 5 août 1968, relatives aux transferts visés par la question, a été pris le 5 novembre 1971.

La fixation du montant de ces transferts exige l'intervention de l'Administration des Pensions et de l'Office national des pensions pour travailleurs salariés.

La création et l'organisation des services d'exécution nécessaires, ainsi que la mise au point de la collaboration indispensable entre ces services a évidemment exigé un certain temps, de sorte que l'exécution effective n'a pu démarrer que vers fin 1972.

Tant la collaboration que les méthodes de travail se sont sans cesse améliorées au fil du temps, ce qui a permis une liquidation de plus en plus accélérée des dossiers; le tableau ci-dessous reprenant les réalisations annuelles, reflète d'ailleurs cette accélération.

1972	2 451
1973	52 303 410
1974	168 295 786
1975	199 999 188
1976	145 069 844

(jusqu'au 31 août).

Ces chiffres permettent de conclure que les transferts pour 1977 seront au moins aussi élevés que ceux de 1976.

QUESTION 10

La législation relative aux rentes de survie à charge de la Caisse coloniale d'assurance ne permet pas que la troisième épouse d'un agent de la colonie pensionné, obtienne une rente de survie, et ce, en opposition avec le régime des pensions de survie du personnel du secteur public belge où le cas n'est pas exclu.

Un membre exprime le désir de savoir s'il n'entre pas dans les intentions du Gouvernement d'harmoniser les deux législations.

REPONSE

Le problème de la suppression des dispositions du paragraphe 2 de l'article 6 du décret du 28 juin 1957 portant statut de la Caisse coloniale d'assurance, restrictives du droit à rente de survie à l'égard de la femme épousée en troisièmes noces par un ancien agent de la Colonie pensionné, fait actuellement l'objet d'une proposition de loi (Doc. n° 500, 1974-1975, n° 1) déposée au Sénat.

Le but poursuivi est l'alignement sur les dispositions de la loi du 30 avril 1958 qui prévoient un droit à pension de survie à charge du Trésor public en faveur de la femme qui a épousé un pensionné de l'Etat. Ce droit est, toutefois,

neel heeft gehuwd. Dit recht is evenwel afhankelijk van de voorwaarde dat de echtgenoot gedurende ten minste 20 jaar heeft bijgedragen bij het Fonds voor Overlevingspensioenen.

Er wordt trouwens een solidariteitsafhouding verricht op het bedrag der rustpensioenen ten laste van de Openbare Schatkist, om de uitgaven te dekken die voortvloeien uit de toepassing van voormelde wet.

Deze Commissie zal zich kunnen uitspreken over het probleem van de harmonisering van de moederlandse en koloniale pensioenstelsels, toegekend aan de vrouwen die gewezen personeelsleden hebben gehuwd, wanneer het bovenvermelde voorstel van wet zal ingeschreven zijn op de dagorde.

VRAAG 11

Een lid vraagt welke de huidige toestand is en welke de vooruitzichten zijn inzake de financiering van de oorlogspensioenen.

ANTWOORD

De verbintenissen van de Staat tegenover de Algemene Spaar- en Lijfrentekas belopen einde 1975, 14,07 miljard.

Wat de vooruitzichten betreft blijken de vroegere opgemaakte ramingen juist te zijn.

Voor zover zulks eveneens in de toekomst het geval zal zijn en op voorwaarde dat het bedrag van de vaste annuïteiten, zijnde 1 810 miljoen (art. 41.11) en 1 175 miljoen (art. 41.21) onveranderd blijven, zal de Staat zijn gehele schuld betreffende beide oorlogen omstreeks 1986 terugbetaald hebben.

VRAAG 12

Een lid doet opmerken dat er in artikel 41.13 sprake is van een verhoging van kredieten als wanneer die kredieten in feite worden teruggebracht van 248,2 miljoen op 238,7 miljoen.

ANTWOORD

De gegeven verantwoording is foutief hetgeen eveneens het geval is voor artikel 41.24.

Die verantwoordingen dienen dan ook te worden vervangen door de volgende :

Artikel 41.13. — Sommen ter beschikking te stellen van de Nationale Kas voor oorlogspensioenen, enz.

« De vermindering van het krediet is te wijten aan de toepassing van de wet van 14 juli 1976 die, wat de gedeporteerdenrente 1914-1918 betreft, geen weerslag meer heeft in 1977. »

Artikel 41.24. — Sommen ter beschikking te stellen van de Nationale Kas voor oorlogspensioenen, enz.

« De verhoging ten opzichte van de aangepaste begroting van 1976 ten belope van 67 200 000 frank spruit voort uit :

» — de indexstijging : 66 100 000 frank;

» — het ten laste nemen van nieuwe gerechtigden op de gedeporteerden- en werkweigerarsrente alsmede de weer-

subordonné à la condition que le mari ait cotisé au moins 20 ans au Fonds des pensions de survie.

Par ailleurs, une retenue de solidarité, destinée à couvrir les dépenses découlant de l'application de la loi susdite, est effectuée sur le montant brut des pensions de retraite à charge du Trésor public.

Notre Commission sera appelée à se prononcer sur la question de l'harmonisation des régimes métropolitains et coloniaux en matière de pensions de survie accordées aux femmes qui ont épousé des agents pensionnés, lorsque la proposition de loi citée ci-avant sera inscrite à son ordre du jour.

QUESTION 11

Un membre demande quelle est la situation actuelle et quelles sont les perspectives en ce qui concerne le financement des pensions de guerre.

REPONSE

A la fin de l'année 1975, les engagements de l'Etat à l'égard de la Caisse générale d'Epargne et de Retraite atteignaient 14,07 milliards.

En ce qui concerne les prévisions, il semble que les estimations établies précédemment soient exactes.

Pour autant qu'il en soit ainsi à l'avenir et à la condition que le montant des annuités constantes, soit 1 810 millions (art. 41.11) et 1 175 millions (art. 41.21), ne subisse pas de changements, l'Etat aura remboursé vers 1986 la totalité de sa dette relative aux deux guerres.

QUESTION 12

Un membre fait remarquer qu'à l'article 41.13, il est question d'une majoration de crédits alors qu'en réalité ces crédits sont diminués de 248,2 millions à 238,7 millions.

REPONSE

La justification donnée est erronée et c'est également le cas pour l'article 41.24.

Ces justifications sont dès lors à remplacer par les suivantes :

Article 41.13. — Sommes à mettre à la disposition de la Caisse nationale des pensions de guerre, etc.

« La diminution du crédit est due à l'application de la loi du 14 juillet 1976 qui n'a plus de répercussion en 1977, en ce qui concerne la rente des déportés 1914-1918. »

Article 41.24. — Sommes à mettre à la disposition de la Caisse nationale des pensions de guerre, etc.

« L'augmentation par rapport au budget adapté de 1976 de 67 200 00 francs provient :

» — de la hausse de l'index : 66 100 000 francs;

» — de la prise en charge des nouveaux bénéficiaires de la rente de déportés et de réfractaires ainsi que la réper-

slag van de verhoging van de basisbedragen van de pensioenen in 1975 en 1976 : 1 100 000 frank. »

VRAAG 13

In artikel 42.07 betreffende de terugbetaling door het Rijk aan de Rijksdienst voor werknemerspensioenen van het verschil tussen de uitbetalingen verricht bij toepassing van de reglementering betreffende de begunstigden met een statuut van nationale erkentelijkheid en de uitkeringen welke zouden vereffend geweest zijn zonder toepassing van deze reglementering is er, volgens een lid, telken-jare sprake van een schatting. Hij wenst in dit verband de preciese uitgaven te kennen.

ANTWOORD

De hiernavolgende tabel geeft de evolutie van de uitgaven :

Jaar	Uitgaven
—	—
1-8-69 — 31-12-70	35 747 725
1971	86 072 409
1972	114 568 399
1973	163 359 140
1974	231 748 143
1975	323 785 091

VRAAG 14

In artikel 42.12 betreffende de rentebijslag voor de begunstigden met een, om redenen van nationale erkentelijkheid, niet of slechts gedeeltelijk verminderd vervroegd rustpensioen, worden de kredieten verminderd.

Volgens een lid zouden die kredieten veeleer moeten vermeerderen en wenst daaromtrent nadere precisering.

ANTWOORD

Het voordeel waarvan sprake werd pas ingevoerd door de wet van 20 juni 1975, zodat niet alle in aanmerking komende gevallen in de loop van het jaar 1975 konden worden afgehandeld.

De kredieten voor het jaar 1976 bevatten dan ook een bepaald bedrag aan achterstallenen voor het jaar 1975, wat dan meteen verklaart waarom de kredieten voor het jaar 1976 hoger zijn dan die voor het jaar 1977.

VRAAG 15

Uit de gegevens van tabel IV in bijlage kan worden afgeleid dat het grootste aantal rustpensioenen zich op het peil van $\pm$ 30 000 frank bevinden.

Volgens tabel VIII bedraagt dit peil voor de overlevingspensioenen $\pm$ 10 000 frank.

In het regime van de werknemers van de privé-sector bedraagt het overlevingspensioen 80 pct. van het rustpensioen waaruit kan worden afgeleid dat dit laatste regime gunstiger is dan het regime van de openbare sector.

Gelet op de belangrijkheid van het batig saldo van het Fonds voor overlevingspensioenen, vraagt een lid of dit laatste regime niet zou moeten aangepast worden.

cussion de la majoration des taux de base des pensions en 1975 et 1976 : 1 100 000 francs. »

QUESTION 13

A l'article 42.07, concernant le remboursement par l'Etat à l'Office national des pensions pour travailleurs salariés de la différence entre les prestations payées en application de la réglementation relative aux bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale et les prestations qui auraient été liquidées sans application de ces dispositions, un membre relève qu'il est question chaque année d'une estimation. Il souhaite, à cet égard, connaître le montant précis des dépenses.

REPONSE

Le tableau ci-après donne l'évolution des dépenses :

Année	Dépenses
—	—
1-8-69 — 31-12-70	35 747 725
1971	86 072 409
1972	114 568 399
1973	163 359 140
1974	231 748 143
1975	323 785 091

QUESTION 14

L'article 42.12 relatif au supplément de rente en faveur des bénéficiaires d'une pension anticipée ou réduite en partie seulement pour des motifs de reconnaissance nationale, prévoit une diminution des crédits.

Un membre estime que ces crédits devraient, au contraire, être augmentés, et souhaite obtenir de plus amples précisions à ce sujet.

REPONSE

L'avantage en cause n'ayant été introduit que par la loi du 20 juin 1975, tous les cas tombant sous son application n'ont pu être traités dans le courant de l'année 1975.

Les crédits de l'année 1976 comprennent dès lors également un certain montant relatif aux arriérés de 1975, ce qui justifie un montant supérieur des crédits pour l'année 1976 par rapport à ceux de 1977.

QUESTION 15

On peut déduire du tableau IV en annexe que la majorité des pensions de retraite se situent au niveau de $\pm$ 30 000 francs.

Suivant le tableau VIII, ce niveau atteint $\pm$ 10 000 francs pour les pensions de survie.

Dans le régime travailleurs du secteur privé, la pension de survie atteint 80 p.c. de la pension de retraite, d'où on peut déduire que ce dernier régime est plus favorable que le régime du secteur public.

Etant donné l'importance du solde créditeur du Fonds des pensions de survie, un membre demande si ce dernier régime ne doit pas être adapté.

ANTWOORD

Elk pensioenstelsel behelst voordelen die eigen zijn aan het stelsel; en in dat verband dient te worden opgemerkt dat het overlevingspensioenstelsel voor de personeelsleden van de openbare sector een der meest gunstige is inzake voorwaarden waaronder de weduwen en wezen een pensioen kunnen bekomen.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat het pensioenstelsel der werknemers over het algemeen heel wat gunstiger is inzake berekening van de overlevingspensioenen.

Er dient evenwel op gewezen dat een studiegcommissie der diverse pensioenstelsels zich heeft ingelaten met dit probleem met het oog op een betere harmonisering van de verschillende stelsels en dat zij zal pogen billijke oplossingen te vinden voor alle categorieën van betrokken personen.

VRAAG 16

In de afzonderlijke sectie van de begroting vinden wij onder andere een Fonds ter aanmoediging tot de militaire dienst (art. 66.07.B).

Een lid wenst te weten wat dit fonds eigenlijk behelst.

ANTWOORD

Bij een notariële akte van 16 augustus 1836, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 9 september 1836, werd een naamloze vennootschap opgericht onder de benaming « Association générale pour l'encouragement au service militaire ».

Bij de liquidatie werd deze vennootschap veroordeeld om het bedrag van dit bijzonder fonds, ingesteld bij artikel 16 van het hogergenoemde koninklijk besluit van 9 september 1836, ter beschikking te stellen van de Regering.

Dit bijzonder fonds, gevormd bij middel van 20 pct. van de winsten van de naamloze vennootschap en dat bestemd was om bijstand te verlenen aan gebrekkige militairen, heeft het voorwerp uitgemaakt van een speciale inschrijving op het Grootboek van de Openbare Schuld onder de benaming « Fonds ter aanmoediging van de militaire dienst ».

De ontvangsten en uitgaven van dit fonds gebeuren langs artikel 66.07.B van de afzonderlijke sectie van de begroting van Pensioenen.

De ontvangsten, die gevormd worden door de interesten en zo nodig door de opbrengsten van de verkoop van effecten, dienen tot financiering van bepaalde hulpelden.

Deze hulpelden worden verleend aan bepaalde militairen of aan rechtverkrijgenden die geen aanspraak kunnen maken op pensioen.

Aangezien de laatste gerechtigde overleden is, zal dit fonds afgeschaft worden.

VRAAG 17

Tabel IV geeft de verdeling van het aantal rustpensioenen naar het maandbedrag.

Een lid vraagt of het niet mogelijk is om voor de maandbedragen boven 75 000 frank de laatste graad van de betrokkenen te vermelden.

REPOSE

Chaque régime de pension présente des avantages qui lui sont propres et, à cet égard, il faut observer que le régime de pension de survie des agents du secteur public est un des plus généreux en ce qui concerne les conditions d'octroi des pensions aux veuves et aux orphelins.

Il ne faut donc pas s'étonner si le régime des pensions des travailleurs salariés se révèle, par contre, généralement plus favorable, en matière de calcul des pensions de survie.

Il convient toutefois de noter qu'une commission d'étude des différents régimes de pensions s'est préoccupée de la question en vue d'une meilleure harmonisation des régimes, et qu'elle s'efforcera de trouver des solutions équitables pour toutes les catégories de personnes intéressées.

QUESTION 16

A la section particulière du budget, nous trouvons notamment un poste intitulé « Fonds pour l'encouragement au service militaire » (art. 66.07.B).

Un membre aimerait savoir ce qu'est exactement ce fonds.

REPOSE

Par acte notarié du 16 août 1836, approuvé par arrêté royal du 9 septembre 1836, fut constituée une société anonyme sous la dénomination d'« Association générale pour l'encouragement au service militaire ».

Lors de sa liquidation, cette société a été condamnée à mettre à la disposition du Gouvernement les ressources du fonds spécial institué par l'article 16 de l'arrêté royal précité du 9 septembre 1836.

Ce fonds spécial, formé au moyen de 20 p.c. des bénéfices de la société anonyme et qui était destiné à accorder une aide aux militaires infirmes, a fait l'objet d'une inscription spéciale au Grand Livre de la Dette publique sous la dénomination de « Fonds pour l'encouragement au service militaire ».

Les recettes et dépenses de ce fonds s'effectuent par le canal de l'article 66.07.B de la section particulière du budget des Pensions.

Les recettes, constituées par les intérêts et, le cas échéant, le produit de la vente de titres, servent à financer certains secours.

Ces secours sont accordés à des militaires ou à leurs ayants droit qui ne peuvent pas prétendre au bénéfice d'une pension.

Le dernier bénéficiaire étant décédé, ce fonds sera supprimé.

QUESTION 17

Le tableau IV donne la répartition du nombre de pensions de retraite au prorata de leur montant mensuel.

Un membre demande si l'on ne pourrait pas indiquer le dernier grade de l'intéressé, lorsque ce montant mensuel excède 75 000 francs.

ANTWOORD

Vooreerst dient erop gewezen dat de vermelde bedragen bruto-bedragen zijn, dit is met inbegrip van de indexverhoging van 60,84 pct., en geen rekening gehouden met de toe te passen afhoudingen voor begrafenisvergoeding, gezondheidszorgen en voorheffing.

Aangezien de pensioenbedragen variëren in functie van verschillende elementen, zoals gemiddelde wedde, aantal dienstjaren, allerhande bonificaties en dergelijke meer kan een bepaald bedrag dan ook met verschillende graden overeenstemmen.

Hierna volgen per categorie de graden waarvoor het bruto-bedrag van het pensioen beperkt tot de drie vierden van de maximumwedde, 75 000 frank overtreft :

1. Voor het personeel der ministeries en de openbare instellingen : al de graden van de rangen 15, 16 en 17;
2. Al de leden van de magistratuur die recht hebben op het emeritaat;
3. Al de leden van het onderwijzend personeel die recht hebben op het emeritaat (geldt zowel voor het Rijksonderwijs als voor het gesubsidieerd onderwijs);
4. Voor de bedienaars der erediensten : de bisschoppen;
5. voor de leden van het leger en de rijkswacht : de graden generaal-majoor en luitenant-generaal;
6. Voor het beroepspersoneel van de gewezen kaders in Afrika : over het algemeen al de graden die overeenstemmen met provinciaal gouverneur en hoger alsmede de magistraten (voor deze pensioenen geldt de laatste wedde als maximum-bedrag).

VRAAG 18

Welke ontwerpen werden in 1976 gestemd in de sector van de rustpensioenen ?

ANTWOORD

a) Afdeling 10 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976 (art. 140 en volgende).

Deze artikelen betreffen de cumulatie van een in de overheidssector verkregen rustpensioen met een inkomen uit een beroepsbezigheid. De regeling die terzake geldt voor de werknemerspensioenen wordt van toepassing gemaakt voor de cumulaties vanaf de leeftijd van 60 jaar (vrouw) of vanaf 65 jaar (man), in zoverre de bedoelde cumulatie ontstaan is na 1 januari 1976.

b) Wet van 30 maart 1976 betreffende de economische herstelmaatregelen (inzonderheid art. 26 en 41).

Uitvoeringsbesluit van 27 april 1976 (*Belgisch Staatsblad*, 30 april 1976).

Deze maatregel, die kadert in de politiek van de inkomensmatiging, heeft de koppeling aan de index tijdelijk opgeschort voor het jaarbedrag van het pensioen dat een bepaald bedrag overtreft.

REPONSE

Il convient avant tout d'observer que les montants indiqués correspondent à des montants bruts, comprenant la majoration d'index de 60,84 p.c. et ne tenant par ailleurs pas compte des retenues à opérer en matière d'indemnité de funérailles, de soins de santé et de précompte.

Etant donné que les montants des pensions varient en fonction de différents éléments, à savoir notamment le traitement moyen, le nombre d'années de service, diverses bonifications et avantages similaires, un même montant peut dès lors correspondre à différents grades.

On trouvera ci-après, par catégorie, les grades dont le montant brut de la pension, limité aux trois quarts du traitement maximum, excède 75 000 francs par mois :

1. En ce qui concerne le personnel des ministères et des organismes publics : tous les grades des rangs 15, 16 et 17;
2. Tous les membres de la magistrature qui peuvent prétendre à l'éméritat;
3. Tous les membres du personnel enseignant qui peuvent prétendre à l'éméritat (valable tant pour l'enseignement de l'Etat que pour l'enseignement subsidié);
4. En ce qui concerne les ministres des cultes : les évêques;
5. En ce qui concerne les membres de l'armée et de la gendarmerie : les grades de général-major et de lieutenant-général;
6. En ce qui concerne le personnel de carrière des anciens cadres d'Afrique : en général tous les grades qui correspondent à celui de gouverneur ou à un grade plus élevé, ainsi que les magistrats (en ce qui concerne ces pensions, le montant maximum est plafonné au dernier traitement).

QUESTION 18

Quels sont les projets votés en 1976 dans le secteur des pensions de retraite ?

REPONSE

a) Section 10 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976 (art. 140 et suivants).

Ces dispositions concernent le cumul d'une pension de retraite dans le secteur public avec un revenu provenant d'une activité professionnelle. Le régime en vigueur en la matière pour les pensions des travailleurs salariés est rendu applicable aux cumuls à partir de l'âge de 60 ans (femmes) ou de 65 ans (hommes), pour autant que ledit cumul prend cours après le 1er janvier 1976.

b) Loi du 30 mars 1976 relative aux mesures de redressement économique (en particulier les art. 26 et 41).

Arrêté d'exécution du 27 avril 1976 (*Moniteur belge* du 30 avril 1976).

Cette mesure qui cadre avec la politique de modération des revenus a suspendu provisoirement la liaison à l'indice des prix à la consommation pour le taux annuel de la pension qui excède un certain montant.

c) Wet van 6 april 1976 tot verhoging van sommige rust- en overlevingspensioenen van het overheidspersoneel.

Deze wet voorziet in de inhaling van de pensioenen toegekend aan sommige personeelsleden van de overheidssector.

d) Wet van 11 juni 1976 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 254 van 12 maart 1936, alsmede van het koninklijk besluit nr. 255 van dezelfde datum.

Betreft de verdere uitbetaling, boven de leeftijd van 18 jaar, van het wezenpensioen of van de verhoging van het weduwnpensioen, op voorwaarde dat er recht bestaat op kinderbijslag, in uitvoering van de wetten op de kinderbijslag voor loonarbeiders.

VRAAG 19

Kan een globaal overzicht van de verwezenlijkingen in de sector van de oorlogspensioenen gegeven worden ?

ANTWOORD

A. Wat de militaire oorlogsslachtoffers betreft :

Wet van 9 juli 1976 (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1976).

— Deze wet heeft voor de militaire slachtoffers van de oorlog 1914-1918 volgende maatregelen verwezenlijkt :

a) de herwaardering van de pensioenen van de oorlogsinvaliden en van hun gerechtigden;

b) de toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. aan de Vuurkruisers niet-invaliden;

c) de toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. aan de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918;

d) de verhoging van de pensioenen van hertrouwde oorlogsweduwen die opnieuw weduwe geworden zijn.

— Wat de slachtoffers van de oorlog 1940-1945 betreft, bevat de bovenvermelde wet de volgende maatregelen :

a) de herwaardering van de pensioenen van de oorlogsinvaliden en van hun gerechtigden;

b) de toekenning aan sommige politieke gevangenen van een forfaitaire invaliditeit en erkenning van het vermoeden van aanrekenbaarheid van hun invaliditeit aan de gevangenschap;

c) de toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. aan sommige krijgsgevangenen;

d) de vermindering van de minimumleeftijd tot 45 jaar voor de toekenning van zekere weduwnpensioenen en -renten;

e) de verhoging van de pensioenen der hertrouwde oorlogsweduwen die opnieuw weduwe geworden zijn;

f) de toekenning van een oorlogsrente aan de politieke gevangenen met een gevangenschap van minder dan zes maanden en aan sommige leden van de Belgische strijdkrachten in Groot-Brittannië;

g) de verhoging met 50 pct. van de oorlogsrente der politieke gevangenen;

c) Loi du 6 avril 1976 majorant certaines pensions de retraite et de survie des agents du secteur public.

Cette loi prévoit le rattrapage des pensions accordées à certains agents des services publics.

d) Loi du 11 juin 1976 modifiant l'arrêté royal n° 254 du 12 mars 1936, ainsi que l'arrêté royal n° 255 de la même date.

Elle concerne la poursuite de la liquidation, au-delà de l'âge de 18 ans, de la pension d'orphelin ou de l'accroissement de la pension de veuve, à condition qu'il existe un droit aux allocations familiales en exécution de la législation relative aux allocations familiales des travailleurs salariés.

QUESTION 19

Peut-on avoir une vue d'ensemble des réalisations dans le secteur des pensions de guerre ?

REPONSE

A. En ce qui concerne les victimes militaires de la guerre :

Loi du 9 juillet 1976 (*Moniteur belge* du 31 juillet 1976).

— Cette loi a réalisé les mesures suivantes pour les victimes militaires de la guerre de 1914-1918 :

a) la revalorisation des pensions des invalides de guerre et de leurs ayants droit;

b) l'octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux Croix du Feu non invalides;

c) l'octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux prisonniers politiques de la guerre de 1914-1918;

d) l'accroissement des pensions des veuves de guerre remariées et redevenues veuves.

— En ce qui concerne les victimes de la guerre de 1940-1945, la même loi prévoit les mesures suivantes :

a) la revalorisation des pensions des invalides de guerre et de leurs ayants droit;

b) l'octroi à certains prisonniers politiques d'une invalidité forfaitaire et la reconnaissance de la présomption d'imputabilité de leur invalidité à la captivité;

c) l'octroi d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. à certains prisonniers de guerre;

d) l'abaissement de l'âge minimal à 45 ans pour l'octroi de certaines pensions et rentes de veuves;

e) l'accroissement des pensions des veuves de guerre remariées et redevenues veuves;

f) l'octroi d'une rente de guerre aux prisonniers politiques ayant subi moins de six mois de captivité ainsi qu'à certains membres des forces belges de Grande-Bretagne;

g) la majoration de 50 p.c. de la rente de guerre des prisonniers politiques;

b) de verhoging met 100 pct. van de rente der weduwen van de politieke gevangenen;

i) de toekenning van de rente van 2 160 frank/jaar aan de weduwen van de politieke gevangenen en van de krijgsgevangenen overleden vóór de leeftijd van 55 jaar.

B. Wat de burgerlijke oorlogsslachtoffers betreft :

Wet van 15 juli 1976 (*Belgisch Staatsblad* van 14 augustus 1976).

Deze wet gaat in op de voorstellen van de permanente commissie bestaande uit afgevaardigden van de betrokken ministeriële departementen en vertegenwoordigers van de vaderlandslievende groeperingen, met betrekking tot maatregelen die moeten worden genomen in het jaar 1975 en 1976. Deze wet brengt daartoe de nodige wijzigingen aan in de wetgeving inzake schadeloosstelling van de burgerlijke slachtoffers van beide oorlogen en inzake renten voor gedeporteerden van de oorlog 1914-1918 en werkweigeraars en gedeporteerden van de oorlog 1940-1945.

VRAAG 20

Welk is de stand van de werkzaamheden van de Commissie belast met de studie van de onderscheiden pensioenregelingen.

ANTWOORD

Deze Commissie heeft onlangs een voorlopig eindrapport bekendgemaakt. De voorstellen die hierin werden geformuleerd worden momenteel voorgelegd aan financiële experts, die belast werden met het berekenen van de budgettaire weerslag van de onderscheiden voorstellen.

VRAAG 21

Hoe worden voor de verschillende pensioenregimes de eventuele reserves belegd?

ANTWOORD

Deze gegevens kunnen slechts bekomen worden door tussenkomst van de verschillende voogdijministers, zodat zij slechts na verloop van een min of meer langere tijd beschikbaar zullen zijn.

VRAAG 22

Is het logisch dat bij de N.M.B.S., het leger, de rijkswacht, de leeftijdsgrens voor de oppensioenstelling steeds maar meer wordt verlaagd ?

ANTWOORD

Het antwoord ligt besloten in het antwoord op de vraag of het verantwoord is om de militairen, de rijkswachters, enz., na het bereiken van een bepaalde leeftijd nog langer in dienst te houden.

Bepaalde pensioenregimes dienen rekening te houden met de vereisten inzake geschiktheid voor de uitoefening van bepaalde functies.

De wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel (de zogenaamde een-

b) la majoration de 100 p.c. de la rente des veuves de prisonniers politiques;

i) l'octroi de la rente de 2 160 francs par an aux veuves des prisonniers politiques et des prisonniers de guerre décédés avant l'âge de 55 ans.

B. En ce qui concerne les victimes civiles de la guerre :

Loi du 15 juillet 1976 (*Moniteur belge* du 14 août 1976).

Cette loi fait droit aux propositions de la Commission permanente composée de délégués des départements ministériels intéressés et de représentants des associations patriotiques, pour ce qui est des mesures à prendre en 1975 et en 1976. A cet effet, ladite loi apporte les modifications nécessaires à la législation relative à l'indemnisation des victimes civiles des deux guerres en matière de rentes accordées aux déportés de la guerre 1914-1918 et aux réfractaires et déportés de la guerre 1940-1945.

QUESTION 20

Où en sont les travaux de la Commission d'étude des différents régimes de pension ?

REPONSE

Cette Commission vient de publier un rapport final provisoire. Les propositions qui y sont formulées sont actuellement soumises à des experts financiers, qui ont été chargés de calculer l'incidence budgétaire de chacune de ces diverses propositions.

QUESTION 21

Comment sont placées les éventuelles réserves pour les différents régimes de pension ?

REPONSE

Ces données ne peuvent être obtenues qu'à l'intervention des différents ministres de tutelle, de sorte que ce n'est qu'après un laps de temps plus ou moins long que l'on pourra en disposer.

QUESTION 22

Est-il logique qu'à la S.N.C.B., dans l'armée, dans la gendarmerie, la limite d'âge en vue de la mise à la retraite soit toujours davantage abaissée ?

REPONSE

La réponse est subordonnée à la question de savoir s'il se justifie de maintenir encore les militaires, gendarmes, etc. en service après qu'ils ont atteint un certain âge.

Certains régimes de pension, bien déterminés, doivent tenir compte d'impératifs en matière d'aptitudes requises pour l'exercice de certaines fonctions.

La loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier (dite « loi uni-

heidswet) heeft echter als algemeen principe gesteld dat het recht op het rustpensioen niet mag ontstaan vóór de leeftijd van 65 jaar behalve dan voor expliciet vermelde uitzonderingen zoals o.a. de militairen en de rijkswachters, het onderwijzend personeel, het rollend personeel van de N.M.B.S.

Deze wet doet echter geen afbreuk aan de rechten verworven op 31 december 1960.

VRAAG 23

Een lid wenst te vernemen hoeveel pensioenregimes er in ons land bestaan.

ANTWOORD

Deze zijn echter zo talrijk dat het onbegonnen werk is ze allemaal op te noemen.

Hierbij dient toch wel opgemerkt dat wat speciaal de overheidssector betreft, de minste afwijking van het algemene regime reeds aanleiding geeft om te spreken van een afzonderlijk regime.

Vele van die afwijkingen zijn evenwel het gevolg van speciale vereisten en geschiktheden verbonden aan bepaalde ambten of functies.

VRAAG 24

In deze Commissie is reeds herhaalde malen sprake geweest van de Commissie tot harmonisatie van de verschillende pensioenregimes.

Een lid vraagt of het niet mogelijk is een samenvatting van het voorlopig eindrapport ter beschikking te stellen van de Commissie.

ANTWOORD

De Minister is van oordeel dat men eveneens de financiële consequenties moet kennen en het dus beter ware te wachten op het definitieve eindrapport.

VRAAG 25

Ingevolge de talrijke fouten begaan bij het berekenen van de pensioenen moeten belangrijke sommen worden terugbetaald door gepensioneerden met een bescheiden pensioen.

Is het dan niet aangewezen om in de openbare sector eenzelfde verjaringstermijn van 6 maanden in te voeren zoals dit het geval is voor de privé-sector.

ANTWOORD

De programmawet voorziet in de gelijkstelling met de regeling in de privé-sector.

VRAAG 26

De Minister heeft bepaalde gegevens verstrekt in verband met de uitvoering van de zogenoemde inhaalmaatregelen.

Die gegevens geven evenwel geen uitsluitel op de vraag omtrent het onderscheid tussen de bedragen naargelang hun belangrijkheid voor die inhaalmaatregelen.

que ») a cependant posé le principe général suivant lequel le droit à la pension de retraite ne peut naître avant l'âge de 65 ans, sauf dérogations expresses en ce qui concerne, notamment, les militaires et les membres de la gendarmerie, le personnel enseignant, le personnel roulant de la S.N.C.B.

Cette dernière loi ne porte toutefois pas atteinte aux droits acquis au 31 décembre 1960.

QUESTION 23

Un membre souhaite connaître le nombre de régimes de pensions existant dans notre pays.

REPONSE

A vrai dire, ces régimes sont tellement nombreux qu'il serait vain d'entreprendre de les énumérer tous.

Il convient toutefois de remarquer à ce propos qu'en ce qui concerne spécialement le secteur public, la moindre dérogation au régime général permet déjà de parler d'un régime particulier.

Beaucoup de ces dérogations résultent cependant d'exigences et d'aptitudes spéciales liées à l'exercice de certains emplois ou fonctions.

QUESTION 24

Dans cette commission, il a déjà été question à plusieurs reprises de la Commission d'harmonisation des différents régimes de pension.

Un membre demande s'il n'est pas possible de mettre à la disposition de la Commission un résumé du rapport final provisoire.

REPONSE

Le Ministre est d'avis que l'on doit connaître également les conséquences financières et qu'il est donc préférable d'attendre le rapport final définitif.

QUESTION 25

A la suite des nombreuses erreurs commises lors du calcul des pensions, des sommes importantes doivent être remboursées par des pensionnés ne bénéficiant que d'une modeste pension.

Par conséquent, ne s'avère-t-il pas indiqué d'instaurer, dans le secteur public, un délai de prescription identique — en l'occurrence 6 mois — à celui du secteur privé ?

REPONSE

La loi-programme prévoit l'assimilation au régime du secteur privé.

QUESTION 26

Monsieur le Ministre a fourni certains éléments relatifs à l'exécution de ce que l'on a dénommé les mesures de rattrapage.

Ces éléments ne répondent toutefois pas définitivement à la question relative à la distinction entre les différents montants suivant leur importance pour ces mesures de rattrapage.

ANTWOORD

De beide fasen werden tegelijkertijd in een enkele operatie uitgevoerd en ook betaald zodat de administratie over geen elementen beschikt betreffende elke fase afzonderlijk.

De gevraagde gegevens kunnen dan ook maar verstrekt worden door de ganse rattrapage volledig opnieuw, en dan voor elke fase afzonderlijk, te herbeginnen.

VRAAG 27

Hoeveel bedraagt het aantal dossiers die voorgelegd werden aan de Commissie voor de overlevingsvergoedingen?

Hoeveel hiervan hebben geleid tot de toekenning van een vergoeding en wat is het gemiddeld bedrag van de toegekende voordelen?

ANTWOORD

Tot op heden werden 61 aanvragen voor overlevingsstege-moetkoming voorgelegd aan de Commissie voor overlevings-vergoedingen, opgericht door de wet van 27 maart 1973. Hiervan hebben 23 aanvragen geleid tot de toekenning van een vergoeding waarvan het gemiddeld jaarlijks bedrag 51 770 frank bedraagt, aan index 114,20, hetzij 86 631 frank per jaar aan index 167,34 vanaf 1 november 1976; anderzijds werden 27 aanvragen afgewezen daar de datum van overlijden van de rechtgever viel vóór 1 mei 1973, datum van inwerkingtreding van de wet. De andere aanvragen werden afgewezen om diverse redenen (te hoog inkomen, bestaan van een weduwe...).

VRAAG 28

De Permanente Commissie belast met de uitvoering van het protocol van akkoord afgesloten met de vaderlands-lievende verenigingen moest voor 30 september haar conclusies indienen in verband met de te nemen maatregelen betreffende de eertsvolgende tweejaarlijkse periode.

Een lid wenst te vernemen of dit inderdaad is gebeurd en welke maatregelen werden weerhouden?

ANTWOORD

Deze Commissie heeft inderdaad bepaalde voorstellen weerhouden waarover de Ministerraad zich eerstdaags moet uitspreken.

VRAAG 29

Hebben de aantallen vermeld in de tabellen IV en VIII van het ontwerp van wet betrekking op pensioenen dan wel op gepensioneerden?

Indien het om pensioenen gaat, kunnen deze uitgesplitst worden per gepensioneerde?

ANTWOORD

Het betreft inderdaad wel degelijk het aantal pensioenen en het is thans niet mogelijk die pensioenen uit te splitsen over de verschillende gepensioneerden.

De Administratie der Pensioenen geeft thans, aan elke gepensioneerde in de gevallen waar zulks mogelijk is het nationaal nummer.

REPOSE

Les deux phases ont été exécutées et payées simultanément en une seule opération, de sorte que l'administration ne dispose d'aucun élément relatif à chaque phase envisagée séparément.

Les données demandées ne peuvent dès lors être fournies qu'en recommençant complètement, et pour chaque phase séparément, l'ensemble du rattrapage.

QUESTION 27

Quel est le nombre des dossiers qui ont été soumis à la Commission des allocations de survie?

Parmi ceux-ci, combien ont abouti à l'octroi d'une allocation et quel est le montant moyen des avantages accordés?

REPOSE

Jusqu'à présent, 61 demandes d'allocations de survie ont été soumises aux Commissions des allocations de survie créées par la loi du 27 mars 1973. Parmi celles-ci, 23 demandes ont abouti à l'octroi d'une allocation dont le montant moyen annuel s'élève à 51 770 francs à l'indice 114,20, soit 86 631 francs/an à l'indice 167,34 du 1er novembre 1976, tandis que 27 demandes ont été rejetées parce que le décès du donnant droit était intervenu avant le 1er mai 1973, date d'entrée en vigueur de la loi, les autres demandes ayant été rejetées pour des motifs divers (revenus trop élevés, existence d'une veuve...).

QUESTION 28

La Commission permanente chargée de la réalisation du protocole d'accord conclu avec les associations patriotiques devait, pour le 30 septembre, déposer ses conclusions quant aux mesures à prendre concernant les deux prochaines années.

Un membre désire savoir si cela a été effectivement réalisé et quelles mesures ont été retenues.

REPOSE

Cette Commission a, en effet, retenu des propositions précises au sujet desquelles le Conseil des Ministres doit se prononcer dans les prochains jours.

QUESTION 29

Les nombres repris aux tableaux IV et VIII du projet de loi visent-ils des pensions plutôt que des pensionnés?

Dans l'affirmative, ne peut-on les ventiler par pensionné?

REPOSE

Il s'agit effectivement du nombre des pensions et il est actuellement impossible de les ventiler suivant les différents pensionnés.

Dès à présent, l'Administration des Pensions attribue à chaque pensionné, dans tous les cas où elle en a la possibilité, le numéro national.

Zodra dit werk zal beëindigd zijn zal het mogelijk zijn te voldoen aan de gestelde vraag.

VRAAG 30

Oorlogsslachtoffers — financiële weerslag 1977 van de maatregelen getroffen in 1976.

Een lid wenst te vernemen welke de financiële weerslag is voor 1977 van de maatregelen getroffen in 1976 ten gunste van de oorlogsslachtoffers.

ANTWOORD

De financiële weerslag in 1977 van de maatregelen die in de loop van het jaar 1976 in werking getreden zijn wordt geraamd op 338 800 000 frank.

De maatregelen hebben betrekking op :

1. Teruggave, aan de hertrouwde oorlogsweduwe die opnieuw weduwe geworden is, van het minimumpensioen dat toegekend wordt ingeval het huwelijk werd aangegaan na het schadelijk feit.

Tweede schijf : Toekenning van het volledig minimumbedrag van het pensioen verleend aan de weduwe van de oorlog 1940-1945 die gehuwd is na het schadelijk feit.

2. a) Uitbreiding van de mogelijkheid tot vervroegd pensioen (zonder aftrek) tot de houders van een statuut van nationale erkentelijkheid, niet-invaliden (privé-sector) en die tot op heden nog niet zijn gerechtigd deze maatregel te genieten.

b) Toekenning van het vervroegd rustpensioen (privé-sector), zonder vermindering, aan de burgerlijke oorlogsinvaliden niet-houders van een statuut van nationale erkentelijkheid.

3. Weddeverhoging aan de agenten in overheidsdienst in hoedanigheid van :

- a) weerstanders;
- b) werkweigeraars;
- c) weggevoerden.

4. Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. aan de niet-invaliden-Vuurkruisen die geen invaliditeitspensioen van de oorlog genieten.

5. Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. aan de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918 met ten minste een jaar gevangenschap.

6. Pathologie van de krijgsgevangenen — nakomende gevolgen van de gevangenschap.

Toekenning van een forfaitaire invaliditeit van 10 pct. aan de krijgsgevangenen met ten minste een jaar gevangenschap en die 68 jaar oud zijn.

Ce n'est qu'après l'aboutissement de ce travail qu'il sera possible de répondre à la question posée.

QUESTION 30

Victimes de la guerre — incidence financière pour 1977 des mesures prises en 1976.

Un membre aimerait connaître l'incidence financière pour 1977 des mesures prises en 1976 en faveur des victimes de la guerre.

REPONSE

L'incidence financière en 1977 des mesures qui sont entrées en vigueur au cours de l'année 1976 est estimée à 338 800 000 francs.

Ces mesures sont les suivantes :

1. Restitution à la veuve de guerre remariée et redevenue veuve de la pension minimum accordée en cas de mariage contracté après le fait dommageable.

Deuxième palier : octroi en totalité du taux maximum de la pension accordée à la veuve de guerre 1940-1945 mariée après le fait dommageable.

2. a) Extension de la faculté de pension anticipée (sans abattement) aux titulaires d'un statut de reconnaissance nationale non invalides (secteur privé) et non encore bénéficiaires de cette mesure.

b) Octroi de la pension de retraite anticipée (secteur privé) sans réduction aux invalides civils de la guerre non titulaires d'un statut de reconnaissance nationale.

3. Bonification de traitement aux agents de la fonction publique ayant la qualité de :

- a) résistants;
- b) réfractaires;
- c) déportés.

4. Attribution d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux Croix du Feu non bénéficiaires d'une pension d'invalidité de guerre.

5. Attribution d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux prisonniers politiques de la guerre 1914-1918 ayant au moins un an de captivité.

6. Pathologie du prisonnier de guerre — séquelles tardives de la captivité.

Attribution d'une invalidité forfaitaire de 10 p.c. aux prisonniers de guerre ayant subi au moins un an de captivité et âgés de 68 ans.

IV. STEMMINGEN

1. Ontwerp van wet houdende de begroting van pensioenen voor het begrotingsjaar 1977 :

Dit ontwerp wordt aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

2. Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van pensioenen voor het begrotingsjaar 1976 :

Door de Regering wordt onderstaand amendement ingediend :

Tabel bij het ontwerp van wet gevoegd.

Titel I. — *Lopende uitgaven.*

Sectie IV. — *Diversen.*

Alle ministeries. — Artikel 01.11 :

« Provisioneel krediet tot dekking van de lasten, voor de hele begroting, voortvloeiend uit een eventuele stijging van het indexcijfer der consumptieprijzen, enz. »

De vermindering van 328,0 miljoen frank terugbrengen tot 268,0 miljoen frank (vermeerdering met 60,0 miljoen frank).

Verantwoording

Veertiende maand kinderbijslag ten bate van de gepensioneerden met kinderen ten laste bedoeld bij het artikel 01.03 van de begroting der Pensioenen.

Het ontwerp van wet, alsmede het Regeringsamendement, worden goedgekeurd met 9 tegen 3 stemmen bij 2 onthoudingen.

Dit verslag wordt met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
C. DE CLERCQ

De Voorzitter,
A. VLERICK

IV. VOTES

1. Projet de loi contenant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1977 :

Le projet de loi a été adopté par 11 voix contre 3.

2. Projet de loi ajustant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1976 :

Le Gouvernement présente l'amendement suivant :

Tableau annexé au projet de loi.

Titre I. — *Dépenses courantes.*

Section IV. — *Divers.*

Tous les ministères. — Article 01.11 :

« Crédit provisionnel destiné à couvrir, pour tout le budget, les charges résultant d'une augmentation éventuelle de l'indice des prix à la consommation, etc. »

Ramener la réduction de 328,0 millions de francs à 268,0 millions de francs (augmentation de 60,0 millions de francs).

Justification

Quatorzième mois d'allocations familiales au profit des pensionnés ayant des enfants à charge et visés à l'article 01.03 du budget des Pensions.

Le projet de loi, ainsi que l'amendement du Gouvernement, ont été adoptés par 9 voix contre 3 et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des voix.

Le Rapporteur,
C. DE CLERCQ

Le Président,
A. VLERICK

BIJLAGE

**Statistiek over de verhouding
actieve bevolking / niet-actieve bevolking**

Totale arbeidskrachten (toestand op 30 juni) beroepsmilitairen zijn vervat in de gewapende macht.

Bedrijfstakken	1970			1971			1972		
	Mannen Hommes	Vrouwen Femmes	Totaal Total	Mannen Hommes	Vrouwen Femmes	Totaal Total	Mannen Hommes	Vrouwen Femmes	Totaal Total
Landbouw, bosbouw en visserij . . .	136 197	37 630	173 827	129 152	32 502	161 654	120 149	30 908	151 057
Primaire sector	136 197	37 630	173 827	129 152	32 502	161 654	120 149	30 908	151 057
Energie- en waterhuishouding . . .	77 419	2 703	80 122	76 325	2 619	78 944	73 994	2 754	76 748
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten, chemische industrie	247 407	30 506	277 913	244 990	29 786	274 776	239 730	29 072	268 802
Metaalverwerkende industrie, fijnmechanische en optische industrie . .	297 456	63 348	360 804	301 644	65 140	366 784	293 849	64 566	358 415
Andere be- en verwerkende industrieën	346 365	217 093	563 458	339 540	219 098	558 638	336 377	218 985	555 362
Bouwnijverheid	294 386	7 794	302 180	293 941	8 380	302 321	281 755	8 653	290 408
Secundaire sector	1 263 033	321 444	1 584 477	1 256 440	325 023	1 581 463	1 225 705	324 030	1 549 735
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven	380 106	298 304	678 410	382 495	301 318	683 813	382 800	302 787	685 587
Vervoer en verkeer	214 114	23 479	237 593	220 013	26 097	246 110	225 732	26 566	252 298
Bank- en verzekeringswezen, dienstverlening aan ondernemingen, verhuur	119 099	65 961	185 060	125 293	73 635	198 928	127 640	74 945	202 585
Overige dienstverlening	354 671	450 961	805 632	363 500	466 052	829 552	373 133	481 148	854 281
Tertiaire sector	1 067 990	838 705	1 906 695	1 091 301	867 102	1 958 403	1 109 305	885 446	1 994 751
Totaal tewerkgestelde burgerlijke arbeidskrachten	2 467 220	1 197 779	3 664 999	2 476 893	1 224 627	3 701 520	2 455 159	1 240 384	3 695 543
Werkzoekenden	41 495	27 762	69 257	40 210	27 022	67 232	50 874	33 218	84 092
Stagiairs in beroepsopleiding	1 094	98	1 192	1 396	272	1 668	1 404	328	1 732
Gewapende macht :									
beroepsmilitairen	54 407	—	54 407	54 264	—	54 264	53 123	—	53 123
miliciens	40 325	—	40 325	39 535	—	39 535	41 102	—	41 102
Algemeen totaal	2 604 541	1 225 639	3 830 180	2 612 298	1 251 921	3 864 219	2 601 662	1 273 930	3 875 592

Totale bevolking	Percentage actieve bevolking
Totale bevolking :	
31-12-1970 : 9 650 944	39,68 %
31-12-1971 : 9 695 379	39,85 %
31-12-1972 : 9 726 850	39,84 %
31-12-1973 : 9 756 590	40,24 %
31-12-1974 : 9 788 248	40,71 %
31-12-1975 : 9 813 152	40,79 %

Bron : Ministerie van Arbeid en Tewerkstelling.

ANNEXE

Données statistiques concernant le rapport
population active / population non active

Main-d'œuvre totale (situation au 30 juin), militaires de carrière compris dans les forces armées.

1973			1974			1975			Branches d'activité
Mannen — Hommes	Vrouwen — Femmes	Totaal — Total	Mannen — Hommes	Vrouwen — Femmes	Totaal — Total	Mannen — Hommes	Vrouwen — Femmes	Totaal — Total	
114 152	30 000	144 152	110 188	29 456	139 644	106 217	29 714	135 931	Agriculture, sylviculture et pêche.
114 152	30 000	144 152	110 188	29 456	139 644	106 217	29 714	135 931	Secteur primaire.
71 026	2 643	73 669	67 188	2 564	69 752	66 488	2 595	69 073	Energie et eau.
238 599	29 428	268 027	246 252	30 756	277 008	236 509	28 965	265 474	Extraction et transformation des minéraux non énergétiques et prod. dérivés, ind. chimique.
303 827	68 804	372 631	307 755	73 100	380 855	294 779	67 726	362 503	Industries transformatrices des métaux, mécanique de précision.
332 783	218 245	551 028	326 194	216 656	542 850	304 511	196 869	501 680	Autres industries manufacturières.
279 263	9 044	288 307	285 298	9 679	294 977	285 380	9 832	295 212	Bâtiment et génie civil.
1 225 498	328 164	1 553 662	1 232 687	332 755	1 565 442	1 187 967	305 977	1 493 944	Secteur secondaire.
387 696	306 128	693 824	389 700	308 534	698 234	387 924	309 038	697 022	Commerce, restauration et hébergement, réparations.
230 610	30 164	260 774	234 416	31 920	266 336	236 731	32 120	268 851	Transport et communications.
130 558	79 009	209 567	138 019	83 587	221 606	137 734	84 239	222 023	Institutions de crédit, assurances, services fournis aux entreprises, location.
382 664	499 857	882 521	390 380	517 126	907 506	400 314	525 538	925 842	Autres services.
1 131 528	915 158	2 046 686	1 152 515	941 167	2 093 682	1 162 803	950 935	2 137 738	Secteur tertiaire.
2 471 178	1 273 322	3 744 500	2 495 390	1 303 378	3 798 768	2 456 987	1 286 626	3 743 613	Total main-d'œuvre civile occupée.
46 513	40 757	87 270	44 413	49 106	93 519	81 113	87 254	168 367	Demandeurs d'emploi.
1 536	458	1 994	1 542	1 042	2 584	2 401	1 299	3 700	Stagiaires en formation professionnelle.
51 010	—	51 010	49 476	—	49 476	54 318	163	54 481	Forces armées : militaires de carrière.
41 666	—	41 666	40 731	—	40 731	32 973	—	32 973	miliciens.
2 611 903	1 314 537	3 926 440	2 631 552	1 353 526	3 985 078	2 627 792	1 375 342	4 003 134	Total général.

Population totale

Pourcentage population active

31-12-1970 : 9 650 944	39,68 %
31-12-1971 : 9 695 379	39,85 %
31-12-1972 : 9 726 850	39,84 %
31-12-1973 : 9 756 590	40,24 %
31-12-1974 : 9 788 248	40,71 %
31-12-1975 : 9 813 152	40,79 %

Source : Ministère de l'Emploi et du Travail.